

Maliku 'sebhε Sa Maliki gbaa -Zezuu gbuzɔnɔ gbv

Nu, nyima -wa cɛlia -Zezuu -gugbv, Maliki -wa wa tianv. Ɔmɔ klaa, *Pɔlv klaa, we -yɔ Banabasi, ma nua lubho dabɔdv. Wa ka Maliku -gugbv cɛli -Zezuu tietienyaa lɛnugbunyaa 'sebhε 'wv. Ɔ 'sebhε 'wv, ɔ 'yibha ɔ 'ka tia -Lagɔnyima -Zezu -slolu, 'in -we ka 'gbv we mɪ yaa nu, -Zezu tli tɛin, ɔ 'ka we 'ji wa -yla gba.

-We 'kaa lɛnv, 'mv 'Zan *-Batisi gbaa

¹ -Lagɔgbv -we gbaa -Lagɔɔ 'Yu -Zezu *Klisu gbv, we gwedida ni. ² *-Lagɔgbv -falɩpanyɔ *Ezaii cɛlia ɔ 'sebhε 'wvε:

«Nu, -Lagɔ nɛε:

«-Mɪ 'yu na paa na *tietienyɔ yoo ɔ 'ka -na 'yoo -yɔmnazi.»

³ Nyimε yabhlo 'kɩa 'wv -mɔ da bɛblɛε, ɔ nɛε:

«Nu, a mnazi Nyimaa -Kanyɔɔ 'yloogblv -yɔ.

A nv 'yoo tiklu ɔ 'yu.» »

⁴ 'Sa wa 'yia *Zaan -yɔ -mɔ da bɛblɛε, -zugba ɔ batizee nyima 'nyu nya, ɔ kɩ 'wv nu, «A 'bhiti dli, a yi in 'ka aun batizee, 'in -Lagɔ 'ka amiaa gbunyii 'wvɩ.»

⁵ Zudee -dvɔv -gv -nyima weee -yɔ *-Zeluzalemv -nyima weee yia Zaaan -gbɛ. Gbunyuu, -we wa nua lɛ, 'mv wa gbaa -zejila 'wv, 'in ɔ batizea wa, Zudeɛn nyu lv.

⁶ Nu, ɔɔ Zaan mia, ɔ 'wv -bana mɪ *-nyɔmɛɛ nyani nya, 'in ɔ -cɛsli mia numɛɛ ku nya. Luv 'kɩ -yɔ -gangan ɔ lia.

⁷ Ɔ 'kɩa 'wv, ɔ nɛε: «Nyimε -ɔ yia 'mɪ 'bɪ yia, ɔ 'tɩtɩ -zi na -nv. In 'nɪ we 'klv -ka in 'ka 'wɔkwli, 'in in 'ka ɔ -sakwlaa 'llukpe -blo. ⁸ 'Nyu nya -amɪ na batizea aun. Mɔ yia aun batizea -Lagɔɔ Zuzu 'Pupa nya.»

*Zaan batizea -Zezu**(Mt 3.13-4.11; Lk 3.21-22, 4.1-13)*

⁹ -Bha -bhlokpade -Zezu 'bhva Nazaletı Galilee -dudu -gu, 'ın Zaan yia ɔ batizee Zudeen nyu lv. ¹⁰ -Zezu 'tlaa 'nyu lv, toun, ɔ yia -Lagoo 'gbe -yoyı ηwe -kalida. 'ın -Lagoo Zuzu -ɔ 'wlva -kpakun, -moo yia -Zezu -gu lasibhli. 'ın wa yia weli yabhlo 'bhva -Lagoo -gbe 'nu, we nee: ¹¹ «Na 'Yu -ın -mia, ın -kali -na ze. -Mı ın 'nyea na dli weee yoo.»

¹² Toun, -Lagoo Zuzu yia -Zezu da beblee 'sulu. ¹³ ɔ li -mo 'yli glv 'so, 'ın *-Saatan yia ɔ layla, -zugba -Zezu mı -mo -fliinuma glaa, 'ın 'anzunya yia ɔ 'wusa.

*-Zezu laa zibhibhanya -mıva**(Mt 4.12; Lk 4.14-15, 5.1-11)*

¹⁴ Wa ka Zaan -kaslv 'wupa 'bhie, -Zezu yia Galilee -dudu -gu mı. ɔ nynia -mo, 'ın ɔ yia -Lagogbu gbagbie bhli. ¹⁵ ɔ nee: «'Yli -we -Lago -saa -bha, we ka nyni. *-Lagoo nyımaa 'wlulapılı bhla ka cıpa. A 'bhiti amıaa dli. A zu -Lagogbu dli -gu.»

¹⁶ -Zezu mı Galilenyu kwesi 'plıda, 'ın ɔ yia 'Simoo -yo ɔ bheli Andlee 'yi. Wa mı -bha wa 'sowli 'nyu lv vitelida. Nı, zibhibhanya wa -mia. ¹⁷ -Zezu nee wa -ylae: «A yi 'mı 'bı, sa a kpa zibhi, ın 'ka 'sa ın nyımaa 'ylibılanonunya -zeli, 'ın a 'ka wa 'mı 'bila.» ¹⁸ Toun, wa tia -bha wa 'sowli, 'ın wa yia ɔ 'bı mı.

¹⁹ ɔ bea 'yu -se, 'ın ɔ yia Zebedee -yo ɔ 'yua '*Zake -yo *Zaan -yoyı, -zugba wa mı wa 'sowli mnazıda, -mo 'glv 'wu. ²⁰ ɔ laa wa, 'ın wa yia -bha wa dıde -yo ɔ lubhonunya tı, -mo 'glv 'wu, 'ın wa yia ɔ 'bı mı.

*-Zezu vaa zuzu 'nyuu**(Lk 4.31-37)*

²¹ -Zezu -yo ɔ '*bınonya mııa Kapenaumu *Nyapeyli nya, 'ın ɔ yia wa gbu -slolu *-Lagobudu zo. ²² ɔ gbagba

weli ka wa ḡwɛgaga -subhali. Nu, ɔ 'ni wa gbu -slolu -Lagɔ titee gwesanya 'bhisa, se -we -Lagɔ 'nyɛa ɔ, we nya ɔ -slolua wa gbu. ²³ Tɔun, nyime yabhlo, zuzu 'nyuu kpa, 'mɔ wa 'yia -yɔ -mɔ -budu zɔ, 'in ɔ yia 'wɔkpi. ²⁴ ɔ nɛɛ: «-Mi, Nazalɛtiyu -Zezu, -naa lɛɛ -gbu pɛli na gbu 'wɔla? -Amiaa lasasɛɛ 'gbu -in yia yi yi? In -yi -mi ḡwɛɛ ḡwɛɛ: -Lagɔ -Mɔwlonyɔ ɔ tiea, 'mɔ -in -mia.»

²⁵ -Zezu yia we, we ḡwɛɛ labhali -gla nya: «'Mu ḡwel 'Bhu ɔ 'wu.»

²⁶ Tɔun, 'in we yia ɔ lazuklu 'titeɛ, 'in we yia ɔ 'wɔtla 'wɔkpiɛɛ nya. ²⁷ ḡwɛgaga yia wa 'dɛ weɛ subha, 'in wa yia la 'yɛbhalɛ yɛbhalɛ: «Aya! Lɛɛ gbu ni daa? Weli -lolu ɔ slolua nyuma 'tite nya. Nu, ɔ pɛli zuzu 'nyii 'wlu la, 'in we zua ɔ 'nɔḡwɛ.»

²⁸ -Bha -bhlokpade ɔ 'ḡni mnenia Galilee -dɔdɔ -gɔ la.

-Zezu jipea guzunya -zlo

(Mt 8.14-17; Lk 4.38-41)

²⁹ Wa 'tlaa tɔun, ɔmɔ klaa, 'Zake klaa, we -yɔ Zaan, wa yia Andlee -yɔ 'Simɔɔɔ -buduḡwɛɛ mni. ³⁰ Wa 'kaa -mɔ nyini, -zugba 'Simɔɔɔ 'ḡwnɔɔ 'nyaa mi lapɛda. ɔ ku -su. Wa yia we -Zezu -yla gba sɛli. ³¹ ɔ bea ɔ kwesi, 'in ɔ yia ɔ sɔ -yɔ ɔ 'wɔbhulu, 'in ɔ kusulo yia ɔ -gɔ 'bhu. 'Bhie, ɔ yia wa -yla pipie bhli.

³² Jibheza, da 'yɛv bhli, 'in wa yia guzunya -yɔ nyuma -wa zuzu 'nyuu mia 'wu -Zezuu -gbɛ -la. ³³ 'In, -zɔɔ -nyuma weɛ yia -bha weɛ -buduḡwɛɛ 'wɔlɔgbeli. ³⁴ ɔ yia nyuma, -wa kaa guu 'yɛli -bhlo -bhlo -yɔ jipe, 'in ɔ yia zuzu 'nyii duun vu. Nu, -ɔ ɔ -mia, zuzu 'nyii -yi we, we 'dɛɛ 'gbu ɔ 'ni ḡwnu we 'ka gba.

-Zezu 'pɛli Galiledɔdɔ weɛ -gɔ

(Lk 4.42-44)

³⁵ Zligu -papa, 'in -Zezu yia 'wɔsɔ, 'in ɔ yia -flii mni. - Mɔ ɔ bhubhoea -Lagɔ. ³⁶ 'Bhie, 'Simɔɔ -yɔ ɔ -lima yia ɔ 'yliblanɔnva mni. ³⁷ Wa 'yia ɔ, wa nɛɛ ɔ -yla: «Nu, nyuma weee mi -mi -yɔ layibhada.»

³⁸ ɔ nɛɛ wa -yla: «-A mni 'ya da -putu, kwesi -gbenya 'wu, in 'ka -mɛmɛ -Lagɔgbu gba. Nu, we 'gbu in yia yi.»

³⁹ ɔ yia Galilee -dɔdɔ weee -gu 'plili, -zugba ɔ gba -Lagɔgbu -Lagɔbudunya zɔ, 'in ɔ vu zuzu 'nyii.

*-Zezu jipea *sɔlibhanyɔ*

(Mt 8.1-4; Lk 5.12-16)

⁴⁰ -Bha *sɔlibhanyɔ -bhlo bea ɔ 'yu, 'in -mɔɔ yia 'kukolu 'sibhli. -Mɔɔ nɛɛ: «-Na zukpa -wa. We -ka -mi dɔdɔ nanɪ, -in mnɛni -in 'ka 'mi jipe.»

⁴¹ -Zezu 'yilia ɔ nyazi, 'in ɔ yia ɔ kwezi, 'in ɔ nɛɛ: «We nanɪ 'mi dɔdɔ we 'ka -mi -yɔ 'bhv.» ⁴² Tɔɔn, 'in we yia ɔ -yɔ 'bhv, 'in ɔ yia 'pv. ⁴³ -Bha ɔ gbaa ɔ -yla 'klu 'ciɪ nyae: ⁴⁴ «-In -ka mni ni, -in 'na -sali we 'di nyume yabhlogbɔɔ -ni. Mni -na 'dɛ *-Lagɔbubɔnyɔ 'kluslolua. 'In, -we *Moizi gbaa nyume -ɔ -ka 'pv -ɔ 'nyɛ -Lagɔ, -in wla we, wa 'ka we 'jiyibheli nu, *sɔli ka -mi ku 'wu 'bhv.»

⁴⁵ ɔɔ nyume mni, 'in ɔ yia we gba nyuma weee -yla. We 'dɛɛ 'gbu -Zezu 'ni 'maslɛn mnɛni ɔ 'ka 'gbe nukplɛ pla. -Mɔ ɔ -dila -flii la, -zugba wa bhv da weee, wa yi ɔ -gbɛ.

2

-Zezu jipea zɔlaslonyɔ

(Mt 9.1-8; Lk 5.17-26)

¹ 'Yli 'sɔlɛ 'plia, 'in -Zezu yia Kapɛnaumu lu yi. Wa ka 'nu nu, ɔ mi -budu zɔ. ² Nyuma duun yia -mɔ gbeli. Wa -zu 'wu -bhaa 'gbu, tɔlva 'ni mnɛni wa 'ka 'yligbeda 'yi -bha -budurɔwɛɛ. 'In, -zugba ɔ gbaa wa -yla -Lagɔwɛli. ³ 'In nyuma -yɔ zɔlaslonyɔ yia yi. ɔ mi nyuma -mnva kwɛɛ 'sowli

'wu. ⁴ Nyuma -zu 'wuu 'gbu, wa 'ni mneni wa 'ka o -Zezu 'kluslolu. We 'dɛɛ 'gbu wa -gblaa -budu 'wlu, wa 'fitea -bha, 'in wa yia -bha o zolaslonyo -lali, -zugba o mi 'sowli 'wu. ⁵ -Zezu 'yia nu, wa ka o dli -gu zu, o nɛɛ o zolaslonyo -yla: «Na 'yu, in ka -na gbonyii 'wuti.»

⁶ -Lagoo titee gwesanya tolva -dia -bha la, -maa nɛɛ -maa 'dɛɛ dli zoɛ: ⁷ «Lɛɛ -lu ka 'gbu nyume -mɔni gba 'sa sa? -Lago o vela. -Lago -bhlogboo mnenia o 'ka nyumɛ gbonyii 'wuti. We 'ni muu?»

⁸ 'In gbu -we mia wa 'wlukoon, -Zezu yibhelia we, 'in o nɛɛ wa -ylaɛ: «Lɛɛ -lu ka 'gbu a pupali sa dli laa? ⁹ 'In 'ka gba: «In ka -na gbonyii 'wuti», -muu -kalia -yo yaayu, in 'ka gba: «-So 'wu, 'bhu -na 'sowli 'wu, mni -buduwɛɛ» -muu -kalia -yo yi? ¹⁰ A yibheli we 'ji nu, o *Nyumɛ 'Yu ka se dudu -gu, o 'ka nyumaa gbonyii 'wuti.» ¹¹ -Bha o gbaa o zolaslonyo -yla: «-So 'wu, -in 'bhu -na 'sowli 'wu, mni -buduwɛɛ.»

¹² Toun, nyuma weee mi o ylada, 'in o yia 'wuso. O 'bhua o 'sowli 'wu, 'in o yia mni. We subhalia nyuma hwegaga, 'in wa yia -Lagoo 'hni -mni, wa nɛɛ: «-A -ka bhaa 'wlu, -a 'ni -slɔ 'sasukpa -gbu -minu da 'yi.»

-Zezu laa Levii
(Mt 9.9-13; Lk 5.27-32)

¹³ -Zezu mnia lb, -mo 'nyu kwesi, 'in nyumaa -zlo yia o 'bi yi, -zugba o slolua wa gbu. ¹⁴ O mi 'plida, 'in o yia Alifee 'yu Levii -yoyi, -moo -di 'gwezisabudu zo la. 'In o nɛɛ o -ylaɛ: «Yi 'mi 'bi.» *Levii -soa 'wu, 'in o yia o 'bi mni.

¹⁵ -Zezu -yo o 'binonya mi lida *Leviii -budu zo, -zugba *nisun -gwezisanya -yo gbonyuuu kwe -cian tolva mi 'ya wa glaa. Nu, -maa -zu 'wu, 'in wa mia o 'bi. ¹⁶ -Lagoo titee gwesanya 'yia -Zezu -yo nisun -gwezisanya -yo gbonyuuu kwe -cian nya lida, 'in wa nɛɛ o 'binonya -yla: «Lɛɛ -lu ka 'gbu o -yo nisun -gwezisanya -yo gbonyuuu kwe -cian lia?»

¹⁷ ɔ 'nua we, ɔ nɛɛ wa -yla: «Nyuma -wa -yala, wa'a mni -dɔtlɔɔ -gv. Nu, guzunya mnia -dɔtlɔɔ -gv. Nu, in 'ni nyuma tiklu laa yi, gbukpva -nyuma in yia laa.»

-Zezu -yɔ 'sun

(Mt 9.4-17; Lk 5.33-39)

¹⁸ Zaaan 'bunɔnya -yɔ *Falizunyuma mi 'sun 'wu, 'in wa yia -Zezu layibhaa mni. Wa nɛɛ ɔ -yla: «Lɛɛ -lu ka 'gbu Zaaan 'bunɔnya -yɔ Falizunyuma mi 'sun 'wu, 'in -nanvu 'bunɔnya 'ni 'sun 'wu -mia?»

¹⁹ -Zezu yia we 'bigɔpaliɛ: «'ŋwɔɔ kwa zli, ɔ 'lowlii -lima mnɛni wa 'ka lililu ti ɔ 'lowlii 'yibadu? -lnnya, we 'ni 'sa -mi. ɔ 'lowli -ka -bha -mi, wa 'ni mnɛni wa 'ka 'sun pla.

²⁰ Nu, 'yli yabhlo yia nynia, 'in wa saa wa 'ŋwɔɔ 'lowli glaa. -Mvu zli wa plaa 'sun.

²¹ «Nu, -bana sva -ka yla ni, nyɛɛ -ka we pipɛda -mi, ɔ'ɔ zu we ylada 'naa lolu. ɔ -ka 'sa we nu, 'in 'naa lolu gbizea -bana sva 'wu, 'in we ylada ylimania 'wola.

²² «Nu, wa'a pali nu lolu *bala sva 'wu. Wa -ka 'sa nu, 'in nu lolu wlaa wee bala, 'in we 'dɛ 'sɔ nyumoa. Nu, nu -lolu kaa bala lolu.»

-Zezu -yɔ Nyapɛyli

(Mt 12.1-8; Lk 6.1-5)

²³ *Zuifvu Nyapɛyli yabhlo nya, -Zezu mi blekpaa 'plida, 'in ɔ 'bunɔnya yia bleya -kwakwie bhli 'yooŋwe -yɔ. ²⁴ -Bha Falizunyuma gbaa ɔ -yla: «-We -amtaa tite gbaa wa 'na nɔvu Nyapɛyli nya lɛ -ni, lɛɛ -lu ka 'gbu -na 'bunɔnya nu we lɛa?»

²⁵ ɔ nɛɛ: «Da *-Davidi 'nia -lu -ka, 'in ŋwɔɔ mia ɔ -yɔ ɔ nɔnɔnya 'bhada, -we ɔ nua lɛ, a 'ni -slɔ we zɛlu? ²⁶ *-Lagɔɔ bubɔnyaa -kanyɔ 'kadu Abiataa bhla, 'sa -Davidi plaa -Lagɔɔ bubɔbudu zɔ, 'in 'floo wa 'nyɛa -Lagɔ, wee 'floo mia ni, -Lagɔɔ bubɔnya 'dekpva 'ka yaa we li, 'in -Davidi yia we li, 'in ɔ yia ɔ nɔnɔnyaa -nu wla.

²⁷ «-Lagɔ zva nyuma Nyapeyli, wa zɔzɔnu 'gbu ɔ yia we lala, we 'nɪ Nyapeyli 'dɛkpɔaa 'nɔŋwɛzɔzɔvee gbu. ²⁸ We 'dɛɛ 'gbu, Nyumɛɛ Yu mia, mɔ -wa Nyapeyli -Kanyɔ.»

3

Nyumɛ -ɔ ka sɔ 'kua
(Mt 12.9-14; Lk 6.6-11)

¹ -Zezu yia -Lagɔbudu zɔ pla lu, -zugba nɔkpasu -ɔ ka sɔ 'kua ɔ mi -mɔ. ² -Wa mia -bha, -zugba wa wu 'saa -Zezu tenyii, -de ɔ yi nyumɛ jipe Nyapeyli nya, 'in wa 'ka sa ɔ'ɔ zva titee 'nɔŋwɛ, wa 'ka we gbu ɔ 'wlu di. ³ ɔ nɛɛ -ɔ ka sɔ 'kua -ylae: «-Sɔ 'wu nyuma weee -zejila 'wu.»

⁴ Tɔun, ɔ yia wa layɔbha: «Sa tite gbaa? We nɛɛ wa nu gbu -zɔnu lɛ Nyapeyli nya yaayu, wa nu gbu 'nyuu lɛɛ? Wa pue nyumɛ yaayu, wa 'bha nyumɛɛ?»

'In -bha yia 'wɔtu bhlenyii. ⁵ Waa nyumaa nɔkplɛɛ 'ylinyunoo 'gbu -Zezuu dli yia 'wusɔ, -zugba ɔ ylaa wa 'cɛ dli nya. 'In ɔ nɛɛ -ɔ ka sɔ 'kua -yla: «-Glo -na sɔ 'wu.» ɔ -gloa ɔ sɔ 'wu, 'in we yia 'pu. ⁶ Falizinyuma 'tlaa, wa -yɔ *Ewloɔvɔ nyuma yia yli pla, wa yia gbu zɔ. Nu, wa 'ka 'kli 'yi, wa 'ka ɔ 'bha.

Nyumaa -zlo yia -Zezu 'bi

⁷ -Zezu yia 'nyuu ŋwe -yɔ mni, ɔ -yɔ ɔ 'bɪnɔnya 'sɔ. Nyumaa -zlo yia ɔ 'bi, Galilee klaa, Zudee klaa, we -yɔ Idumee dɔdɔ -gu wa 'bhua. ⁸ Tɔlva 'bhua -Zeluzalɛmu, tɔlva 'bhua Idumee -dɔdɔ -gu, dɔdɔ -we mia Zudeɛn nyu luu, tɔlva 'bhua we -gu, tɔlva 'bhu 'yaa Tili -yɔ Sidɔɔn kwesi gbe 'wu. Nu, wa 'nva ɔ lɛnɔgbu, 'in wa yia ɔ -gbe yi. ⁹ ɔ nɛɛ ɔ 'bɪnɔnya -yla: «A mnazi 'glv yabhlo la 'mi -yla. Nu, nyumaa -zlo yi 'mi nɪnɪ.»

¹⁰ Nu, ɔ ka nyuma duun jipe, we 'dɛɛ 'gbu -wa kaa gu -yɔ, 'in wa suslua wa 'ka ɔ kwezi. ¹¹ 'In zuzu 'nyii -ka ɔ 'yi, 'in

we kwlia 'wu ɔ 'yu, 'in we kpia 'wu: «Nu, -Lagɔɔ 'Yu -in -mia.»¹² 'In ɔ gbaa we -yla 'klv 'cici nya nu, -ɔ ɔ -mia, we 'na gbalɩ we -ni.

-Zezu -saa -bha ɔ 'binɔnya kugbua le 'sɔ

(Mt 10.1-4; Lk 6.12-16)

¹³ -Muv 'bigv, 'in -Zezu yia -gɔgɔ 'wlu mni, 'in nyuma ɔ 'yibhaa, ɔ yia wa la. 'In -maa yia ɔ -gbɛ mni. ¹⁴ 'In ɔ yia -bha nyuma kugbua le 'sɔ -sa, 'in ɔ yia -maa tie, -maa 'ka -Lagɔgbv gba. ¹⁵ 'In ɔ yia wa 'tite 'nye wa 'ka zuzu 'nyii vu. ¹⁶ Waa nyuma kugbua le 'sɔ, ɔ -saa -bha, wa ŋni ni: 'Simɔɔ, -mɔɔ -baŋni ɔ zua Piɛli, klaa, ¹⁷ Zebedee 'yu 'Zake -yɔ -mɔɔ 'bisva -bheli wa laa Zaan klaa, -maa -baŋni ɔ zua Boanezesi, -muv ji -wa nyuma -wa 'wlvɔ -dɛ, we -yɔ ¹⁸ Andlee klaa, Filipu klaa, Batlemii klaa, Matie klaa, Toma klaa, Alifee 'yu 'Zake klaa, Tadee klaa, 'gbee *lupanyɔ 'Simɔɔ klaa, ¹⁹ we -yɔ Zudasɩ Isikalioɩv, nyime -ɔ wlaa -Zezu, 'in wa yia ɔ 'bha.

-Zezuu nyuma yia ɔ 'bi

²⁰ 'In wa yia -buduŋwɛɛ mni lv. Nyuma duun yi 'yaa wa -gbɛ yi, we 'dɛɛ 'gbv wa 'ni mneni wa 'ka li. ²¹ ɔ nyuma 'nva da we, wa nɛɛ nu, -Zezu 'wlukvɩn ka -nyumɔ. 'In wa yia ɔ 'bi yi.

-Lagɔɔ titee gwesanya dilɩ -Zezu gbv

(Mt 12.22-32; Lk 11.14-23, 12.10)

²² -Lagɔɔ titee gwesanya, -wa 'bhva -Zeluzalemɔ, wa nɛɛ: «*Beluzbulɩ ka -Zezu kpa, wee zuzu 'nyiii -kanyɔɔ 'tite nya ɔ vua zuzu 'nyii.»

²³ -Zezu yia wa la, ɔ nɛɛ wa -yla gbvɩ nine -papie nya: «Sa -Saatan 'ka we 'dɛ vua? ²⁴ Dvɩv -we ka -gv -nyuma -ka tvɔvɩda -mɩ wa 'dɛkpva nyɩvɩ, la wee dvɩv bhva. ²⁵ 'In -budu -bhlo ŋwɛɛ -nyuma -ka -yɔwusvɩvɩvɩda -mɩ, we 'na

'ka -gwɛ. ²⁶ 'In -Saatan -ka we 'dɛ -yɔwɔsɔlv, -zugba we ka we 'dɛ 'wɔdi, we 'na 'ka -gwɛ, we -nv ka -mɔ bhia.

²⁷ «Nu, wa 'nɪ -slɔ nyumɛ 'tɪtɛ gbuan, wa 'nɪ mneni wa 'ka ɔ -budu zɔ pla, wa 'ka ɔ 'gba labhu. Wa -ka ɔ gbuan 'bhie wa plaa ɔ -budu zɔ, 'in wa bhua ɔ 'gba la.

²⁸ «In nɛɛ aɪn -yla gbuzɔnv saɛ: gbunyuu weee klaa, velɪlunya klaa, -Lagɔ yia we 'wɔtia. ²⁹ Nu, nyumɛ -ka Zuzu 'Pupa velɪ, -Lagɔ 'na 'ka ɔ -yɔgbu 'wɔti. Gbunyuu -we 'nia bhloluda -ka, 'mv ɔ nva lɛ.»

³⁰ -We ka 'gbu ɔ yi 'saa gbu nɪ gba, mv -wa nu: wa nɛɛ 'ya, zuzu 'nyuu ka -Zezu kpa.

-Zezuu nyuma -zɔnv

(Mt 12.46-50; Lk 8.19-21)

³¹ -Zezuu 'nyaa -yɔ ɔ 'bɪsɔyayua yia ɔ 'bɪ. Wa yia -buduɲwɛɛ 'yɪlɪgbe, 'in wa yia nyumɛ tie, -mɔɔ 'ka ɔ la. ³² Nu, nyuma duun ka ɔ gbeli, wa -dɪ -bha la. 'In -maa nɛɛ ɔ -ylɛ: «-Tali, nu, -na 'nyaa -yɔ -na bhelia 'yɪlɪgbe 'pipee, wa mɪ -mɪ lada.»

³³ ɔ nɛɛ wa -yla: «Nyɔɔ -wa na 'nyaa -yɔ na bheliaa?»

³⁴ ɔ ylaa -wa -dia ɔ -yɔ la, ɔ nɛɛ: «-Wa mɪa da nɪ, ma -wa na 'nyaa -yɔ na bhelia. ³⁵ Nu, nyumɛ -ɔ nva -Lagɔɔ dɔmagbu lɛ, mɔ -wa na 'nyaa, mɔ -wa na bheli, mɔ -wa na bhɔlv.»

4

'Mnɔpanyɔ -yɔ dɔdv

(Mt 13.1-9; Lk 8.4-8)

¹ -Zezu bhelia nyuma slolue 'ya lv -mɔ 'nyu kwesi, 'in nyumaa -zlo yia ɔ -gbɛ mni. We 'dɛɛ 'gbu ɔ yia 'glv 'wugbla, 'in ɔ yia -mɔ ladɪ 'nyu -gv, -zugba nyumaa -zlo mɪ 'nyuu -gɔgɔ -gv. ² Gbuu nine -papɪe nya ɔ -slolua wa gbu duun. ɔ mɪa wa -sloluda, ɔ nɛɛ: ³ «A pɔ yukwli. Nu, kpaapanyɔ yabhlo mɪa 'mnɔ 'paa. ⁴ ɔ mɪa 'mnɔ 'mnida, 'in we 'yaa

-zakpa -bhlo yia 'yoo ηwe -yɔ bhli, 'in 'zianya yia we li.
⁵ Tɔlva bhlilia tukpa -dɔdɔ -gu, da bla 'nia -zu. Bla 'ni -
 bha -zuu 'gbu, we yia mi sa sɔlɔ. ⁶ 'Ylɔ 'pua, we yia we -
 sie, 'in we yia ye, we somi 'ni -tlɔlɔ 'gbu. ⁷ -Zakpa -bhlo
 sloa -kpɔga glaa, 'in -kpɔga yia we -gu palɔli, 'in we yia we
 'tuntnu. We 'ni 'ya yabhlogbɔɔ 'pa. ⁸ Tɔlva yia dɔdɔ -zɔnɔ
 -gu bhlili, 'in -mɔv yia mi, 'in we yia 'ylimani, 'in we yia
 zɔ. We lakpa tɔlva wla 'ya glɔ -bhlo 'ya kugbua, tɔlva wla
 'ya glɔ ta, 'in tɔlva wla 'ya glɔ gbu.

⁹ «-ɔ -ka 'nɔnɔ -yukwli 'wlu -ka, ɔ 'nɔ we.»

-We ka 'gbu -Zezu paa gbɔv nine

(Mt 13.10-17; Lk 8.9-10)

¹⁰ Da nyuma duun mɔɔa -Zezu -yɔla, -wa -tva -bha, 'in
 wa yia ɔ gbeli we -yɔ ɔ 'bunɔnya kugbua ɛ 'sɔ, -maa yia
 wee gbɔv ninee 'ji layibha.

¹¹ ɔ nɛɛ wa -yla: «-Lagɔ ka aun ɔ nyumaa 'wlulapɔlɔgbu
 -we mia zizeda 'klɔslɔlu. Nu, wa tɔlva -wa'a nua -Lagɔɔ
 dɔmagbu ɛ, gbu weee -maa nua gbɔv nine sɔlɔ. ¹² We 'dɛɛ
 'gbu:

⟨'In wa -ka ylada -mi,
 wa'a 'yɔ la.

Wa -ka yukwli pɔda -mi,
 wa'a 'nɔ we 'wɔla.

We 'ni yaa 'sa -mi ni,
 'in wa 'bhitia wa dli,
 'in -Lagɔ tia wa -yɔgbu 'wɔ.»

¹³ 'In ɔ yia wa layibhaɛ: «A 'ni gbɔv nine -mɔni 'wɔlanɔ
 'lee, sa a 'ka we tɔlva 'wɔlanɔ?»

'Mnɔpanyɔɔ gbɔv ninee 'ji

(Mt 13.18-23; Lk 8.11-15)

-Zezu nɛɛ 'yaɛ: ¹⁴ «'Mnɔya -we kpaapanyɔ 'paa, we 'wɔ
 -Lagɔwɛli. ¹⁵ Nyuma tɔlva 'wɔ 'yoo ηwe -yɔ, da -Lagɔwɛli

bhlia. Wa -ka we 'nu toun, 'in -Saatan yia, 'in we saa -mō -Lagoweli wa faa wa dli zō. ¹⁶ 'Sa -bhlokpade tōlva mia tukpa -dudu 'bhisa, da -Lagoweli bhlia. -Maa -ka we 'nu, 'in -maa ḡwnua we gbu 'muna nya. 'In wee 'muna, we'e -gwle. ¹⁷ Nu, wee weli'ɪ fa somi -mō wa dli zō. Waa nyuma mia, bhla -sele nya wa ḡwnua we -yō. 'In wa -ka wa sialida -mi, wa -ka wa 'klyie 'wupalida -mi -Lagoweli 'gbu, 'in wa saa -Lagoweli dli -gu. ¹⁸ 'In tōlva mi -kpaḡa 'bhisa, -we glaa -Lagoweli 'mnia. Wa -ka we 'nu, ¹⁹ dudu -gub dlilve klaa, wa 'gwezi wa -dawli 'wunḡnve klaa, we -yō wa dliwḡnynilu, mḡnya palilia -Lagoweli -gu, 'in we'e tḡua. ²⁰ 'In tōlva 'wlu dudu -zōnḡ, da -Lagoweli bhlia. Ma 'nua -Lagoweli, 'in wa yia we -yōḡwnu, 'in wee weli -we mia wa 'wv, 'in we yia tḡv. We lakpa yabhlo wla glv -bhlo 'ya kugbua, 'yabhlo glv ta, 'in lakpa yabhlo wla glv gbu.»

'Napee gbuv nine
(Lk 8.16-18)

²¹ -Zezu nee wa -yla: «Nu, wa -yō 'nape -ka yi ni, 'lii zō wa faa we yi? -Solu zō wa faa we yi? -Innya: yali wa dia we la, we 'ni muv? ²² Nu, -lu -we mia zizada, zli 'klu we yia 'tlaa. 'In -lu -we mia nikpise 'wv, -yō wa yia we 'yia. ²³ -ō -ka 'nunḡ -yukwli 'wlu -ka, ḡ 'nu we.»

²⁴⁻²⁵ 'In ḡ yi 'yaa we 'biḡpalie: «-We a 'nua da ni, a zvlv we dli zō la. -We a bhua 'wv, 'in a yibhōlva nyuma, 'mu -Lago yia 'wobhua ḡ 'ka aun yibhōlv. Nu, -lukanyō mia, ḡ -nu wa yia -ḡpalia, 'in we 'ka 'wuzumanu. 'In nyume -ḡ 'nia -lu duun -ka, we -sele mia ḡ kwee, kwee wa yia we ḡ -saa.»

'Mnōv gbuv nine

²⁶ -Zezu nee wa -yla: «-We -yō -Lagōv nyumaa 'wlulaplie 'wōwlv, mu ni: nyume yabhlo 'paa 'mnō ḡ kpa. ²⁷ ḡ yi ylaa 'wv -mi sabōo, ḡ yi 'yliyōḡa zlioo, mi we mi, 'in we

ylimani. 'In sa we mimnia 'wola, -zugba we ylimani, we naci 'ni o dli zo -mi.

²⁸ «Nu, dudu zolva 'mnɔ. Tiatia, we kpi tlaa. We kpi -ka 'tla 'bhie, we lakpa tlaa. We lakpa -ka 'tla 'bhie, we zalia.

²⁹ We -ka zalɪ, 'in wa dia we -bhleka nya. -We ka gbu -wa, we -didi bhla ka nyini.»

**-Lagoo nyumaa 'wlulapiltee gbuu nine*

(Mt 13.31-32; Lk 13.18-19)

³⁰ -Zezu nɛɛ 'yaɛ: «In 'ka aun -yla gbuu nine yabhlo 'pa 'ya. Lɛɛ -lu -a 'ka -Lagoo nyumaa 'wlulapilte 'wupalia? Gbuu nine -mumu nya -a 'ka wee gbu gbaa? ³¹ We 'wɔ su wa laa *mutadi, we 'ya. Wa -ka we 'pada -mi, we 'kienyi, we -zi dudu -gbu su weee 'ya. ³² Wa -ka we glɔ ni, 'in we mia. We -ka 'ylimani 'kadu, 'in we zia su weee 'wɔ, we paa 'kɪya 'kadɪ, 'in 'zianya dia we zuzu 'wɔ la.»

Sa -Zezu gbaa nyuma -yla

³³ Wee gbuu nine nu 'wuwɔnu nya -Zezu gbaa wa -yla -Lagoo gbu. Sa wa 'kaa we 'wulanu. ³⁴ We 'ni gbuu nine -papie 'wɔbhɔ, o'ɔ gba gbu bhe. Nu, o 'dɛ -bhlo -yɔ o 'bunɔnya -ka ladida -mi, 'in o gbaa we 'ji weee wa -yla.

-Zezu bɛlia -pɪɛ 'kadɔ zo

(Mt 8.23-27; Lk 8.22-25)

³⁵ Wee 'yli -bhlokpadeɛ jibheza, -Zezu nɛɛ o 'bunɔnya -yla: «-A 'plɪli 'nyuu kakpe -putu -gɔ.»

³⁶ Wa 'bhva nyuma duun glaa, 'in -Zezu -yɔ o 'bunɔnya yia 'glɔ 'wɔbhɔ. Da o -dia la, 'glɔ tɔlva mi o kwesi. ³⁷ Tɔɔn, -pɪɛ 'kadɔ yia 'plɪplɛ bhli, 'in 'nyuu -gbugbu yia 'glɔ 'wɔslo, -zugba we yeli we. ³⁸ -Zezu -mɔɔ pi 'glɔ lɔgbɛɪn la. O 'wɔ mi -sumu -gɔ. O mi 'ylaa 'wɔ. 'In o 'bunɔnya yia o ganɔ, wa nɛɛ o -yla: «-Amɪaa -Kanyɔ, -amɪa tɪa! We'e -la -mi -sian 'wɔ?»

³⁹ ɔ -sɔa 'wʊ tɔʊn, 'ɪn ɔ yia -pɪpɛ 'wluo 'kpɪli, 'ɪn ɔ nɛɛ 'nyu -yla: «'Yligbe! Bɛ zɔ!» Tɔʊn, -pɪpɛ yia zɔbɛ, 'ɪn 'nyu -gʊ yia 'wʊtʊ blenyii. ⁴⁰ ɔ nɛɛ wa -yla: «-Mʊmʊ ka 'gbʊ a nʊ 'sa nyanɔa? A 'nɪ -slɔ 'mɪ dli -gʊ zʊ -wa yɪ?»

⁴¹ Tɔʊn, nyanɔ 'kadʊ yia wa dli 'wʊ slɔ. 'ɪn wa yia layɪbhalɪ -yɪbhalɛ: «Mɔɔ -nyɪmɛ ɔɔ -mɔnɪ -mɪ, 'ɪn 'nyu -yɔ -pɪpɛ zʊ ɔ 'nɔŋwɛa?»

5

-Zezu vua zuzu 'nyii

(Mt 8.28-34; Lk 8.26-39)

¹ 'ɪn -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya yia Galilenyuu kakpe -putu -gʊ nɪni, Zelazɪ -nyumaa dʊdʊ -gʊ. ² ɔ 'bhva 'glɔ 'wʊ, 'ɪn ɔ yia lasibhli. Nukpasu yabhlo 'tlaa gbawla nyɪdɪ, 'ɪn ɔ yia ɔ -yɔyɪ. Nu, ɔɔ nyɪmɛ mɪa, zuzu 'nyuu mɪ ɔ 'wʊ. ³ Gbawla -gʊ ɔ gva. Nu, wa 'nɪ -slɛɛn mneni wa 'ka ɔ gbuan, wa 'dɛ yi nɛtɛ -llukpe 'wobhu. ⁴ Wa ka bha ɔ sɔ -yɔ -pɛklɛɛ zʊ, wa yia ɔ bhv gbuan nɛtɛ -llukpe nya, ɔ yia nɛtɛ -llukpe -dɪ, 'ɪn ɔ yia -pɛklɛɛ -nyumɔ. Nyɪmɛ 'nɪ -slɛɛn ɔ kweyɔmneni. ⁵ Sabɔɔɔ, zliɔɔ, 'yɪ weee nya, ɔ mɪ -mɔ -gɔgɔnya 'wlu, -mɔ gbawla -gʊ 'wʊkpɪda, -zugba ɔ nʊ ɔ 'dɛ lɛ tʊkpa nya.

⁶ ɔ 'yia -Zezu -yɔ -mɔ 'pɪ, ɔ mɪa ɔ -gbɛ -gwagwɛɛ nya, 'ɪn ɔ yia ɔ 'yɪ 'kukolu 'sibhli. ⁷⁻⁸ -Zezu nɛɛ ɔ -yla: «Zuzu 'nyuu, 'tide ɔ 'yɪ!»

'ɪn ɔ yia 'wʊkpɪ 'tɪtɛɛ: «-Zezu, Yalɪ -Lagɔɔ 'Yu, -naa lɛɛ -gbʊ pɪli na gbʊ 'wɔla? -Na zukpa -wa, 'na palɪ 'mɪ 'kɪlyɛ 'wʊ -nɪ, -Lagɔɔ 'ŋnɪ nya.»

⁹ 'ɪn -Zezu yia ɔ layɪbha: «'Lee, sa wa la -na 'ŋnɪa?»

'ɪn we yia we 'bɪgʊpalɛ: «Na 'ŋnɪ wa laa <'Slɔjaa -zlo. Nu, -a -zu 'wʊ.»

¹⁰ We yia ɔ zukpa 'palɪ bhabha nɪ, ɔ 'na vulu we dʊdʊ nɪ -gʊ -nɪ. ¹¹ -Zugba -boboo -zlo mɪ -bha lililuu dataɪda, -gɔgɔɔ 'klɔ -yɔ. ¹² 'ɪn zuzu 'nyii yia -Zezu zukpa 'palɪ, we

nɛɛ ɔ -yla: «Nu, kwa -ain -bobonya mia ni 'wu. 'Nye -ain 'yoo -a 'ka we 'wupla.»

¹³ ɔ yia we 'yoo 'nye. Tɔɔn, wee zuzu 'nyii 'tlaa ɔɔ nuɔkpasu 'wu, 'in we yia -bobonya 'wupla. We kwlia -gɔgɔ -gwagwie nya, 'in we yia 'nyu lu slo, 'in 'nyu yia we 'bha.

Nu, wee -bobo ɲweɛ mneni we 'ka -bobo 'wlu kugbua nyini. ¹⁴ Tɔɔn, -boboo 'yliyɔzunya yia -gwa. Gbu -we ylia wa, 'in wa yia we gba kudanya -yɔ 'gbe 'kadi nuɔkple. 'In we 'di yia da weee nyini. Nyuma yia -bha 'yia mni. ¹⁵ Wa nyinia -Zezu kwesi, nyume ɔ kaa zuzu 'nyii duun 'wu wa 'yia -mɔɔ -yɔ, -zugba -mɔɔ -di -bha la, -bana nya 'wu, 'in -mɔɔ 'wlukɔɔn ka ladolu, 'in wa yia nyanɔ nu. ¹⁶ 'In gbu ylia zuzu 'nyii 'wɔkanyɔ -yɔ -bobonya, nyuma -wa 'yia -bha, 'in wa yia we 'di -sa. ¹⁷ Wa yia -Zezu bhuhhoe nu, ɔ 'bhu wa dɔdɔ -gv.

¹⁸ Da -Zezu mia 'glv 'wugblada, nyume zuzu 'nyuu kpa, ɔ yia ɔ zukpa 'pali nu, ɔ -yɔ ɔ 'sɔ 'ka -tu. ¹⁹ -Zezu 'ni we ɲwnu, 'in ɔ nɛɛ ɔ -yla: «Mni -na -buduɲweɛ, -na nyumaa -gbe, 'in -we weee Nyumaa -Kanyɔ nva -mi -yla le nyazidli nya, -in 'ka we 'di wa -sali.» ²⁰ 'In ɔ yia mni. -We weee -Zezu nva ɔ -yla le, ɔ yia we 'di -sa 'Gbe Kugbua -dɔdɔ -gv, 'in we yia wa 'de weee ɲwegaga -subhali.

ɲwnɔ yabhlo -yɔ -Zalusu 'ɲwnɔyuu gbu

(Mt 9.18-26; Lk 8.40-56)

²¹ -Zezu mnia 'nyuu kakpe yabhlo -gv 'glv nya, 'in nyuma duun yia 'wlugbeli ɔ kwesi 'nyuu -gɔgɔ -gv. ²² -Bha *-Lagɔbuduu -kanyɔ yabhlo yia, 'mɔ wa laa -Zalusu. ɔ 'yia -Zezu, 'in ɔ yia -mɔɔ bhu -yɔ bhlili, ²³ 'in ɔ yia ɔ bhuhhoe bhabha: «Nu, -na zukpa -wa. Na 'ɲwnɔyule mi tɔɔda. Yi, -in 'ka ɔ sɔ -gulapali, ɔ 'ka 'pɔ, ɔ 'ka 'yliyɔgagie 'yi.»

²⁴ 'In -Zezu -yɔ ɔ 'sɔ yia mni. Nyumaa -zlo kwaa ɔ yoo, nineni wa ninenia ɔ.

²⁵ Nu, 'ηwno yabhlo mi wa glaa, -moo kwepalie li -zu kugbua le 'so -moo -yo. ²⁶ -Dotlao -zlo jipea o, wa yia o siall. O ka o 'gwezi weee -nyumo, o 'ni 'pu. -Zugba we -yo o stalte mni. ²⁷⁻²⁸ O 'nva -Zezuu 'di ni, 'in o nee o 'de dli zae: «In -ka o -bana kwezi, in mneni in 'ka 'pu.»

O 'plila nyuma nyidi -Zezu luv, 'in o yia o -bana kwezi. ²⁹ -Bha -bhlokpade o 'pwn yia 'wukanu, 'in o yia we 'jiyibheli nu, o ka 'pu.

³⁰ -Zezu yibhelia we 'ji nu, o 'tite ka lubho nu, 'in o yia labhiti -mo nyuma nyidi, 'in o yia layibhae: «Nyoo zi na -bana kwea?»

³¹ 'In o 'binonya yia we 'bigupalie: «Aya! Nyumaa -zlo mia da -mi nunenida ni, 'lee sa -na yibha la nu, nyoo zi -mi kwea?»

³² O yia o 'de -yo latitali. Nyume -o nva we le, o 'ka o 'yi. ³³ Oo 'ηwno ka nyanoo nu, -zugba o telia. -We ylia o, -moo ka we 'jiyibhelii 'gbu, 'in o yia -moo bhv -yo bhilili, 'in o yia we 'bigu 'plil -moo -yla. ³⁴ -Zezu nee o -ylae: «Na 'yu, amaa dli ka aun pue. A mni, 'wututue -dlao -yo aun 'so -mi! Amaa gu bhiaool!»

³⁵ Da -Zezu mia gbu -mini gbada, nyuma 'bhva -Zalusu -buduɲwee, wa yia, wa nee o -ylae: «-In 'na siali Nyumaa -Kanyo -ni, -na 'ηwnoyu ka tli.»

³⁶ 'In weli, wa mia gbada, -Zezu yia we yukwli -gulasali, 'in o nee -Zalusu -ylae: «-In 'na nonv nyanoo -ni, -in zu dli!»

³⁷ We 'ni Pieli -yo *'Zake -yo o bheli *Zaan 'wubhu, o 'ni ηwnu nyume -putu 'ka wa yoo kwa. ³⁸ Wa nynia -Lagobuduu -kanyoo -buduɲwee, 'in o yia nyumaa -zlo -yoyi -guzizlida so weee lu, wie -yo 'wukpikpie nya. ³⁹ O plaa -budu zo, 'in o nee wa -yla: «Lee -lu ka 'gbu a gbugblolu -nya? Lee -lu ka 'gbu a wi -nya? O 'ni tli, 'ytaa 'wu o mia.»

⁴⁰ 'In wa yia o gla pali.

-Bha ɔ wlelia wa 'de weee. -Sleen, ɔmɔ klaa, 'ɣwnɔyuu dide klaa, ɔ 'nyaa klaa, we -yɔ ɔ 'bunɔnya ta, 'in wa yia komi lɔv mni, mɔ 'ɣwnɔyu pia la. ⁴¹ 'In ɔ yia ɔ sɔ lakpa, 'in ɔ nɛɛ ɔ -yla: «Talita kumi.» (We ji -wa nu: «'Yieslɔɣwnɔyu, in nɛɛ aɩn -ylaɛ, a -sɔ 'wɔ.») ⁴² Tɔɩn, ɔɔ 'ɣwnɔyu yia 'wɔsɔ, 'in ɔ yia nɔ. We yia wa 'ɣwegaga -subhali. Nu, ɔ ka -zɔ kugbua lɛ 'sɔ. ⁴³ -Zezu nɛɛ wa -yla 'klɔ 'cɩcɩ nya: «A 'na gbali we nyime yabhlogbɔɔ -yla -ni. A 'nye ɔ lililu, ɔ 'ka li.»

6

-Zezuu -zɔɔ -nyuma 'ni ɔ gbu 'ɣwnu

(Mt 13.53-58; Lk 4.16-30)

¹ -Zezu 'bhva -bhɛɛ, 'in ɔ -yɔ ɔ 'bunɔnya 'sɔ yia ɔ -zɔɔ mni. ²⁻³ Wa *Nyapeyli nya, 'in -Zezu yia wa -Lagɔbudu zɔ mni, 'in ɔ yia -mɔ gbu -slolu. Nyuma, -wa ɔ mia -sloluda, we -subhali wa 'ɣwegaga, 'in wa nɛɛ: «Ɔɔ mia de ni, ɔ 'ni Maliii yuu? 'Lee, ɔ 'ni 'Zake klaa, Zozee klaa, Zudi klaa, we -yɔ 'Simɔɔɔ bhelii? Ɔ bhɔlɔa 'ni da -aɩn glaa -mu? Ɔɔ mia de ni, -budukonyɔ -wa. Wee gbu mia de ni, da ɔ salɩ wea? Gbuyilo -mumu -Lagɔ 'nye ɔmɔ, ɔ 'ka -aɩn -slolua? Nyɔɔ 'nye ɔ 'tite, 'in ɔ nɔ gwɛdigbu ni lɛa?»

We 'dɛɛ 'gbu, wa 'ni ɔ weli 'wɔɣwnu. ⁴ 'In ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «-Lagɔgbuɔ -falɩpanyɔ -ka -mi, da weee -bha wa zva ɔ. Nu, wa'a zɔ -bha ɔ ɔ -zɔɔ, ɔ zɔayli we -yɔ ɔ -buduɣwɛɛ.»

⁵ We 'ni, ɔ ka nyuma -bhlo -bhlo jipe, wa sɔ -gu lapalie nya 'wɔbhɩ, ɔ 'ni mneni ɔ 'ka gwɛdigbu lɛnu, ⁶ 'in ɔ nɛɛ: «Aya! In 'ni -slɔ 'sasukpa -nyuma, -wa'a zva -Lagɔ dli -gu, 'yɩ.»

-Zezu tiea ɔ 'bunɔnya kugbua lɛ 'sɔ

(Mt 10.5-15; Lk 9.1-6)

-Muv 'biɣv, 'in -Zezu yia kwesi -gbenya 'wɔplɩli nyuma gbuɔslolue nya. ⁷ Ɔ laa ɔ 'bunɔnya kugbua lɛ 'sɔ, ɔ 'ka wa

tie 'sə 'sə, 'in ə yia wa 'tite 'nye, wa 'ka zuzu 'nyii vu. ⁸⁻⁹ Ǿ nɛɛ wa -yla: «We 'nɪ kɔɔsu -bhlogbɔɔ 'wubhu, a 'na 'bhulu -lu yabhlogbɔɔ 'wɔ -nɪ. A 'na 'bhulu 'floo 'wɔ -nɪ. A 'na 'bhulu *-bada 'wɔ -nɪ. A 'na 'bhulu 'gwezi 'wɔ -nɪ. Nu, a -pla -sakwla bhv 'wɔ, a -yɔ -banaa 'sɔnv 'na mnɪnɪ -nɪ.

¹⁰ «A -ka 'gbe -mɔmv 'wɔ nyini, -budu -we ka ɲwɛɛ a -ka ladi, a -gv -bha. 'Yli -we nya a 'nɪ -slɔ 'wɔsɔ, a 'na 'bhulɔ -bha -nɪ. ¹¹ 'In da -mɔmv wa 'nɪ amɪaa 'lakpasu kpa, wa 'nɪ an yukwli pɔlv, a gbɔtɔ amɪaa bhv -yɔ *-bhuhhui, 'in nyuma 'ka we 'jiyibheli nu, wa 'nɪ -Lagɔgbv -yɔɲwɪnu.»

¹² Wa mɪa, 'in wa nɛɛ nyuma -yla nu, wa 'bhiti wa dli. ¹³ -Zugba wa vua zuzu 'nyiii -zlo, 'in wa slua guzonya duun 'kpi 'wluo, 'in -maa pva.

Ewloɖv wlaa Zaan wa 'ka ɔ 'bha
(Mt 14.1-12; Lk 9.7-9)

¹⁴ -Zezuu 'ɲnɪ mnenia da weee la, 'in dɔdɔv 'wlu-lapɪlɪnyɔ *Ewloɖv yia we 'nv. Ǿ nɛɛ: «'Zan -Batisɪ -wa. Nu, mɔ -sɔa 'wɔ tɪtɪlɪnya glaa. We 'dɛɛ 'gbv ɔ mneni ɔ 'ka gwɛdigbv lɛnv.»

¹⁵ Nyuma tɔlvɔ nɛɛ: «*Elii -wa.»

'In tɔlvɔ nɛɛ: «-Lagɔgbv -falɪpanyɔ -wa, bhlasabhla -Lagɔgbv -falɪpanyaa 'yabhlo 'bhisa.»

¹⁶ Nu, Ewloɖv 'nva we, 'in ɔ nɛɛ: «Zaan -wa. -Amɪ wlaa ɔ, 'in wa yi bhaa ɔ 'wlu -gv -di. Mɔ -sɔa tɪtɪlɪnya glaa 'wɔ.»

¹⁷⁻²⁰ Nu, Ewloɖv mɪa, ɔ ka bha ɔ bheli Filipv 'ɲwnɔ Ewloɖv -mɔɔ -glosa, 'in ɔ yia -mɔɔ kwa. 'In Zaan nɛɛ ɔ -yla: «Nu, we 'nɪ 'yilinɪ -Lagɔɔ tite 'wɔ, nyɪmɛ 'ka ɔ 'dɛɛ bheli 'ɲwnɔ kwa.» -Bha Ewloɖv 'paa 'cɛ. Ǿ 'yibha ɔ 'ka Zaan 'bha. Nu, Ewloɖv sɔa Zaan, 'in ɔ -yi we 'ji nu, -Lagɔnyɪmɛ tiklu -wa. 'In Zaan -ka gbada -mɪ, we nanɪ Ewloɖv dɔdɔ, 'in we bhiti ɔ 'wlukvɔn. We 'dɛɛ 'gbv Ewloɖv 'yibha ɔ 'ka Zaan 'wugv. 'In ɔ yia ɔ gbvan, ɔ yia ɔ -kaslv 'wupa Ewloɖv yi ɔ 'bhaa 'gbv.

²¹ Nu, 'yɪ yabhlo nya, 'in Ewloadiɪ yia -jɔɓ 'yɪ. We zli mia, Ewloɔɔ gwaliyɪ -wa. 'In ɔ yia 'gbee -cian klaa, 'slɔjaa nyuma 'kadi klaa, we -yɔ Galilee -nyuma kpaɪ la, wa 'ka 'fɛɪ -sa. ²² Ewloadiɪ 'ɲwɔnyu plaa, 'in ɔ yia litɛ, 'in ɔ yia wa dɔɔ namani. -Bha ɔɔ dɔɔɔ 'wlulapɪɪnyɔ Ewloɔɔ gbaa ɔ -yla: «Nu, -we a -ka 'yɪbha, a -zlali 'mɪ we, 'in in 'ka we aun 'nyɛ.» ²³ 'In ɔ yia ɔ -yla biɛ: «Nu, -lu weee a yia 'mɪ -zlalia, yoo na nyɛa we aun. We yi na dɔɔ kibhe -zɛoo, 'nyɛa na yia we aun.»

²⁴ ɔɔ 'ɲwɔnyu 'tlaa, 'in ɔ yia ɔ 'nyaa layɪbha: «Lɛɛ -lu in 'ka ɔ -zlalia?»

'In -mɔɔ nɛɛ: «A -zlali ɔ 'Zan -Batisu 'wlu.»

²⁵ ɔɔ 'ɲwɔnyu mɪa lɔ -gwagwie nya, 'in ɔ nɛɛ Ewloɔɔ -yla: «-We in 'yɪbhaa ni, mɔ -wa 'Zan -Batisu 'wlu. -In -la dɛslɛɛn 'mɪ we -plaa -gɔ.»

²⁶ We wlaa ɔ 'kɔayli la, ɔ ka bi ɔ -limaa 'yɪbadu 'gbu, ɔ 'ni mɛni ɔ 'ka gba ni, ɔ 'ni we ɲwɔnu. ²⁷ ɔ yia 'slɔjayu yabhlo la, ɔ nɛɛ ɔ -yla: «Mɪ, -in -dɪ -bha 'Zan -Batisu 'wlu, -in -yɔ we yi.»

²⁸ ɔ mɪa -kasɪ 'wɔ, ɔ yia Zaaan 'wlu -bha -dɪ, 'in ɔ yia we -plaa -gɔ laɪ, 'in ɔ -yɔ we yia yi. ɔ 'nyɛa we ɔɔ 'ɲwɔnyu yoo, 'in -mɔɔ yia -mɔɔ 'nyaa we kwa.

²⁹ Zaaan 'bɔɔnyɪ 'nɔ we 'dɪ, 'in wa yia ɔ 'kwie 'bɔmɪ, wa 'ka we gbawla 'wɔfa.

-Zeu 'nyɛa nɔkpaɪa 'wlu glɔ -bhlo 'wlu gbu lililu

(Mt 14.13-21; Lk 9.10-17; Zn 6.1-14)

³⁰ -Zeuu tietienya yia lɔ, 'in wa -yɔ ɔ 'sɔ yia 'wɔgbeli. Gbu weee wa nɔa lɛ, -we wa -slɔlua nyuma, 'in wa yia we 'dɪ ɔ -salɪ. ³¹ Nyumaa -zɔ, -wa yia, -wa mɪa, wa 'gbu, -Zeu -yɔ ɔ 'bɔɔnyɪ 'ni mɛni wa 'ka li. ³² We 'gbu ɔ nɛɛ ɔ 'bɔɔnyɪ -yla: «-A mɪ da mɪa blenyii, -a 'ka -mɔ laɪ.»

'In wa 'dɛkpɔa yia 'glɔ 'wɔ -bho, 'in da nyuma 'ni -mɪ, wa yia -mɔ mɪ. ³³ Nyuma duun 'yia da wa -yɔ mɪda, 'in

wa yia wa yibheli. 'In 'gbe weee 'wu -nyuma yia ɔ 'yu zili bhv -gv -gwagwie nya.

³⁴ -Zezu 'tlaa 'glv 'wu, 'in ɔ yia nyumaa -zlo -yɔyi. Wa 'wlv bhlabhle -we 'ni 'yliyɔzɔnyɔ -ka. We 'gbv wa laa ɔ nyazi 'wu, 'in ɔ yia wa gbv duun -slolu.

³⁵ Jibhe zɔa, ɔ 'binɔnya bea ɔ kwesi, 'in wa nɛɛ ɔ -yla: «Da -mini -tlɔlv la, 'in 'ylv ka -fla. ³⁶ Gba wa -yla, wa mni kudanya -yɔ 'gbenya mia da -aun kwesi 'wu, wa 'ka wa 'dɛɛ lililu zɔ.»

³⁷ ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Amiaa 'dɛ 'nye wa lililul!»

Wa nɛɛ: «'Cu gbetaa lubho -gwɛzi 'ni mnɛni we 'ka wa 'floo zɔ.»

³⁸ 'In ɔ nɛɛ wa -yla: «'Floo zuma mi aun kwɛɛa? A mni a 'ka we zɛlɛ.»

Wa zɛla we, 'in wa nɛɛ ɔ -yla: «Nu, 'floo gbu -yɔ zibhii 'ya sɔ mia -bha.»

³⁹ -Bha ɔ gbaa wa -yla, -maa 'tɔlv nyuma nu, wa -di la -zlo ɲwɛɛ -petu kɔli -gv. ⁴⁰ 'In wa yia -zlo ɲwɛɛ ladɪ. -Zlo yabhlo ka nyuma 'wu glv gbu, 'in tɔlv ka 'wu glv 'sɔ 'ya kugbua. ⁴¹ -Zezu 'bhua wee 'floo gbu -yɔ zibhii 'ya 'sɔ 'wu, ɔ ylaa yalɪ, ɔ 'paa -Lagɔ fuo, ɔ didɪa wee 'floo la, 'in ɔ yia we ɔ 'binɔnya yoo 'nye, wa 'ka we nyuma 'wɔladlɪli. 'Sa -bhlokpade ɔ dlɪlia nyuma weee zibhi 'wu la. ⁴² Wa 'dɛ weee lia, 'in wa yia lv. ⁴³ 'Floo pnu -yɔ zibhi -we wa sɪalɪa, we nyini -cɪcɛ kugbua lɛ 'sɔ. ⁴⁴ Nyuma -wa lia, wa nukpasia mia wa glaa, wa nyini nyumaa 'wlu glv bhlo 'wlu gbu (5.000).

-Zezu nɔa 'nyu -gv

(Mt 14.22,32; Zn 6.15,21)

⁴⁵ Tɔvɪn, -Zezu nɛɛ ɔ 'binɔnya -yla: «A -bho 'glv 'wu, a -galɪ 'mi 'yu -mɔ Betisaida mnɪda. 'In un 'ka waa nyuma wɛlɪ 'pa.» ⁴⁶ Wa 'bhuhlvɪa -yɔ, 'in ɔ yia -gɔgɔ 'wlu mni, ɔ 'ka -Lagɔ bhuhhoe.

⁴⁷ -Kwitatokpa ylumania la, -zugba -Zezuu 'binanya mi -mò 'nyu -nyidi 'glv 'wu, 'in omò mia dudu, ò 'dè -bhlo. ⁴⁸ -Zezu 'yia nu, -maa mi siada, -pipe mi wa 'klv -yò -gbein bhulbda, 'in 'glv -papie kali -yò, tiatia -kukò gboa, 'in ò yia wa 'bi mni 'nyu -gv -nòvè nya, ò 'ka wa -gv yli. ⁴⁹⁻⁵⁰ Wa 'yia ò -yò nòda -mò 'nyu -gv, wamia nêe 'sa 'kuzu -wa. Wa 'dè weee 'yia ò -yò, 'in wa yia nyanò nu. Wa 'kpia 'wu, -Zezu nêe: «A 'na nonv nyanò -ni, -ami -wa, a pali dli la.»

⁵¹ 'In ò yia wa lv -bho -mò 'glv 'wu, 'in -pipe yia zòbè. Wee gbv 'ni wa ñwegaga -subhalí -sè. ⁵² Nu, wa yukwli -yò 'tèlaa 'gbv, -Zezu 'nyea nyúmaa -zlo lililu gwedi sa, wa 'ni ò 'tite yibheli.

⁵³ -Zezu -yò ò 'binanya -dia 'nyu 'wu, wa nynia Zenezaléti -dudu -gv, -mò wa jia 'glv lubhu. ⁵⁴ Wa mi 'glv 'wu lasibhlida, 'in nyúma yia -Zezu yibheli. ⁵⁵ Wa -yò 'pulo -pulue mi 'gbe weee 'wu 'plilida, 'in da wa -ka 'nv nu, -Zezu mi -bha, 'in wa mnia -mò, wa -yò wa guzunya 'sò, -zugba -maa mi 'sowli 'wu. ⁵⁶ Da ò -ka mni, 'in wa laa ò guzunya. We yi kuda -zèoo, we yi -zòò -zèoo, we yi 'gbe 'kadu 'wu -zèoo, 'in wa palia wa guzunya -zejila 'wu la. 'In wa palia -Zezu zukpa nu, ò 'ka wa guzunya 'yoo 'nye wa 'ka ò -banaa ñwè kwèzi. 'In -wa weee zia we kwè, -maa yia 'pu.

7

-Zezu -yò Zuifv tite

(Mt 15.1-9)

¹⁻⁴ Bha Zuifv -yò Falizinyúmaa -gbe, wa 'ni -slò kwè budo 'nanv, wa'a li. Nu, wa dukpasu tite -wa, 'mu wa zva 'nurvè. Nu, wa -ka lókò 'wubhv, wa 'ni -slò budo, wa'a li. Tite tólva wa dukpasí tia wa -yò, 'in wa zv 'yaa -mvv 'nurvè. Sa 'bhisa, nyidanya klaa, -tvkpunya klaa, we -yò 'wumaní -kòpnyaa 'wu lawólve.

'Yli yabhlo nya, Falizunyuma -yɔ -Lagɔɔ titee gwesanya 'bhua -Zeluzalemv, 'in wa yia -Zezuu -gbe 'wugbeli. -Bha wa 'yia nu, ɔ 'bunɔnya tɔlva mi kwe pɔn lilida. Nu, -maa 'ni kwe budo. ⁵ Wa nɛɛ -Zezu -ylaɛ: «-Na 'bunɔnya lilia kwe pɔn. Wa 'ni -amɪaa dɔkpasu tite 'nɔɲwe zv. Lɛɛ -lu ka 'gbu wa yi 'sa nva?»

⁶ ɔ yia we 'bigupalɛ: «Weli 'sɔ -nyuma! -We -Lagɔɔgbuu -falpanyɔ Ezaii cɛlia ɔ 'sebhɛ 'wu, gbuzɔnu -wa:

«Waa nyuma mia, ɲweɛ la wa nɔnɔnia 'mi,
nu, wa dli 'ni 'mi -gv -mi.

⁷ Bhebhe wa ylimania 'mi.

Nu, tite wa slɔlua,
'in wa laa -Lagɔɔ tite,
nyumaa 'dekpɔvaa -gbe we 'bhua.»

⁸ Nu, a ka -slɛɛn -Lagɔɔ dɔmagbu 'yitide, 'in a nva nyumaa dɔmagbu lɛ.»

⁹ ɔ nɛɛ 'ya wa -ylaɛ: «A mna 'yli! A 'yibha a 'ka amɪaa dɔkpasu tite 'nɔɲwe zɔv 'gbu, a yia -Lagɔɔ tite 'yitide.

¹⁰ Moizi nɛɛ:

«Zv -na dide -yɔ -na 'nyaa 'nɔɲwe.»
'In:

«-ɔ -ka ɔ dide -yɔ ɔ 'nyaa veli,
'bha wa bhaa ɔ.»

¹¹ 'In amia, a nɛɛ: nyumɛ -ɔ -ka ɔ dide -yɔ ɔ 'nyaa -yla gba nu, «-We in 'ka yaa aun 'nyɛ, mv -wa «Kɔlɔban» » (we ji -wa ɔ ka we -Lagɔ 'nyɛ), ¹² amia 'nyɛa ɔ 'yoo, ɔ'ɔ nu -slɛɛn -lu yabhlogbɔɔ lɛ ɔ dide -yɔ ɔ 'nyaa 'sɔ -yla. ¹³ A -ka 'sa nuda -mi ni, 'in a saa -Lagɔweli la, amɪaa bhlasabhla gbuu 'gbu. 'In a nva we 'gbu 'sasɔkpa -gbu duun tɔlva lɛ.»

-We *plalia* nyumɛ pɔn mv ni

(Mt 15.10-20)

¹⁴ -Mvɔ 'bigu, 'in -Zezu yia nyumaa -zlo la, 'in ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «A pɔ yukwli, -we na yia gbaa a 'ka we 'nu. ¹⁵ Lililu

nyumε lia ni, we'e -plali ɔ pɔun. Nu, gbv -we ɔ gbaa, -we 'bhva ɔ dli zɔ, mv plalia ɔ pɔun. [¹⁶ -ɔ -ka 'nunv -yukwli 'wlu -ka, ɔ 'nu we.]»

¹⁷ Da -Zezu 'bhva nyuma glaa, ɔ plaa -budu zɔ, 'in ɔ 'bunɔnya yia ɔ wee gbv ninee 'ji layibha. ¹⁸ 'In ɔ nεε wa -ylaε: «Amia'a 'nu 'ya -mvv 'wɔlaa? A yibheli we 'ji nu, -lu -we nyumε lia, we'e -plali ɔ pɔun. ¹⁹ Nu, wee lililu mia, we'e mni ɔ dibhe 'wv, ɔ nukple we mnia. -Mv 'bɔgv, 'in ɔ plaa 'kwla -yɔ.» -Bha ɔ gbaa nu, wa mneni wa 'ka lililu weee li.

²⁰ 'In ɔ nεε 'yaε: «Wee -lu -we bhva nyumεε dli zɔ, mv plalia ɔ pɔun. ²¹ Wee -lu -we bhva nyuma 'wv, -mɔ wa dli zɔ, mv -wa nu: wa pɔpali 'wlukvun la 'nyumεε, wa ka mvtni kwε, wa yli 'wie, wa bha nyumε, ²² 'in 'ɣwni -yɔ nyuma -putu dia -budu 'wv.* Wa 'yibha wa 'ka -gɔgali. Gbonyuu wa nva ε, wa -lima wa nva -dawli 'wv. Wa'a zɔ tite 'nɔɣwε. Wa ka zenyi, 'in wa saa nyumε 'ɣni. Wa ylimania wa 'dε, wa 'wlukvun ka -nyumɔ. ²³ Wee gbonyii mia dε, mv tlaa nyumεε dli zɔ, 'in mv plalia ɔ pɔun.»

'Lakpaɣwnɔ ɣwnua -Zezuu gbv

(Mt 15.21-28)

²⁴ Da -Zezu 'bhva -bha, 'in ɔ yia Tili -dudv -gv mni, -mɔ ɔ plaa -budu zɔ. ɔ 'ni 'yibha nu, nyumε 'yi ɔ, 'in ɔ 'ni mneni ɔ 'ka zize. ²⁵⁻²⁶ Nu, ɔ plaa -budu zɔ, tɔun, 'ɣwnɔ yabhlo yia ɔ -gbe yi. ɔɔ ɣwnɔ mia, 'lakpaɣwnɔ -wa: Silii -dudv yabhlo wa laa Fenisi, -mɔ wa gwalia ɔ. Nu, ɔ ka 'ɣwnɔyu, 'mɔ zuzu 'nyuu kpaa. 'In ɔɔ 'ɣwnɔ yia -Zezu -yɔbε, 'in ɔ yia ɔ bhv -yɔ bhlili, ɔ nεε: «-Na zukpa -wa, zuzu 'nyuu -we kpaa na 'yu ni, -in vu we.»

²⁷ ɔ nεε ɔ -yla: «'Ylaasli -ka lida -mi, we 'ni tiklu -mi wa 'ka 'ylaasli lililu zɔsa wa 'ka we gwɔ zɔ viteli, we 'ni mvv?»

* ^{7:22} Glεkiweli 'wv, we ji -wa nu, -wa kukwalia, wa -yɔ nyuma -putu dia -budu 'wv.

²⁸ Ɔ ɔ 'ɲwɔɔ nɛɛ ɔ -yla: «Na -Kanyɔ, gbuzɔɔ -wa. Nu, gwɪ -ka 'tabhle zɔ -mɪ, 'in 'yilaasli -ka lida -mɪ, wee lililu -we bhliɪ, gwɪ lia we. We 'nɪ mɔv?»

²⁹ Ɔ nɛɛ: «-We a gbaa, gbuzɔɔ -wa. We 'gbv a 'bhiti lv. Nu, zuzu 'nyuu -we kpaɪ amaa 'yu, in ka we vu.»

³⁰ Ɔ mɪɪa lv, ɔ nyɪɪa ɔ -budurwɛɛ, -zugba ɔ 'yu pɪ lii -gv la, zuzu 'nyuu ka ɔ 'yitide.

-Zezu jipea bhobho

³¹ -Zezu 'bhva Tili -dɔdɔ -gv, ɔ -dia Sidɔɔn -yɔ 'Gbe Kugbua -dɔdɔ 'wɔ, 'in ɔ yia Galilenyu kwesi lɔyi. ³² Nyɪmɛ -ɔ'ɔ 'nva, 'in -ɔ'ɔ gbaa, -bha wa -yɔ ɔ yia, 'in wa nɛɛ ɔ -ylaɛ: «-Na zukpa -wa, palɪ ɔ -na sɔ -gv la ɔ 'ka 'pv.»

³³ -Zezu -yɔ ɔ 'sɔ 'bhva nyɪma glaa, 'in ɔ yia ɔɔ guzɔnyɔɔ yukwlii 'yoo 'wɔ -kwɛtɪya fa. -Bha -Zezu tliɪ -dlɛ ɔ -kwɛtɪya -yɔ, 'in ɔ yia ɔ mɔ kwɛzi. ³⁴ Tɔɔn, 'in ɔ yia yali yla, 'in ɔ yia -nyii slu, 'in ɔ nɛɛ ɔɔ guzɔnyɔ -yla: «Efata», -mɔv ji -wa nu: «-In -kali.»

³⁵ -Bha -bhlokpade ɔ 'pva, 'in ɔ yia gba, 'in ɔ yia 'nv.

³⁶ -Zezu nɛɛ waa nyɪma -yla: «A 'na gbali we nyɪmɛ yabhlogbɔɔ -yla -nɪ.»

'In sa ɔɔ -Zezu zva wa 'di, nu, wa'a gbali we -nɪ, wa 'nɪ 'sa nv. ³⁷ 'In wa -yɔ we gbagbɛ yia da weee mɪ. ɲwɛgaga ka wa -sɔbhali, 'in wa nɛɛ: «Aya! Ɔ lenvlu weee mɪ 'yli we nania. -Wa'a 'nvaoo, 'in -maa nva, -wa'a gbaao, 'in -maa gbaa!»

8

-Zezu 'nyɛa nyɪma 'wlu glv -bhlo lililu (Mt 15.32-39)

¹ We bhla, 'in nyɪma duun yi 'yaa -Zezu 'bɪ yi. Lililu 'nɪ -mɪ. -Bha -Zezu laa ɔ 'bɪnɔnya, 'in ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: ² «Nu, nyazi nyɪma nɪ laa 'mɪ 'wɔ. Wa 'yli ta nɪ -zugba wa mɪ 'mɪ

'bi, 'in lililu ka bhia. ³ Wa 'ni -slo li. In -ka gba, wa mni lu ni, wa mneni wa 'ka 'yloogblo bhlili. Nu, tolva 'bhuda -tlulu la.»

⁴ ɔ 'binɔnya yia we 'bigupali: «Aya! -Amia -flii 'pɪpɪ, da -a 'ka 'floo 'yɪ -a 'ka wa 'nye, 'in wa 'ka lva?»

⁵ ɔ nɛɛ: «'Floo zuma mi aun kwɛɛa?»
-Maa nɛɛ: «'Floo gbesɔ.»

⁶ 'In ɔ nɛɛ nyɪma -yla: «A -di dudu la.»

ɔ 'bhua wee 'floo 'wu, ɔ 'paa -Lagɔ fuo, 'in ɔ yia we ladɪli. ɔ 'nyɛa we ɔ 'binɔnya yoo, 'in -maa yia we nyɪma 'wɔladlili. ⁷ Zibhi yua tolva mia -bha, ɔ 'bhua we 'wu, 'in ɔ yia we -Lagɔ kwɛɛ zu. ɔ 'nyɛa we ɔ 'binɔnya yoo, -maa yia we nyɪma 'wɔladlili. ⁸ Wa lia, 'in wa yia lu. -We wa stalia, we yia -ciɛ gbesɔ ye. ⁹ Nu, -wa lia, wa mneni wa 'ka nyɪma 'wlu glv -bhlo (4.000) nyɪni.

Faliznyuma ylaa -Zezu la

(Mt 16.1-4)

¹⁰ -Zezu 'nyɛa wa 'yoo tɔun, ɔ yia 'glv 'wɔbho ɔ -yɔ ɔ 'binɔnya 'sɔ, 'in wa yia Dalumanuta -dudu -gv mni.

¹¹ Faliznyuma yia, 'in wa yia -Zezu kpɛli, wa nɛɛ ɔ -ylaɛ: «-In nu gwɛdigbu yabhlo lɛ, 'in -a 'ka we 'jiyibheli nu, -na 'tite mia, -Lagɔ 'nyɛa -mi we.»

¹² -Zezu yia nyɔ laslu, 'in ɔ nɛɛ: «Lɛɛ -lu ka 'gbu amia deslɛɛn -nyuma 'yɪbha 'sa gwɛdigbua? In nɛɛ aun -yla gbuzɔnu saɛ: waa -manɪ 'na 'ka gwɛdigbu yabhlogbɔɔ 'yɪ.»

-Zezuu 'binɔnya 'ni ɔ 'tite 'wulanu

(Mt 16.5-12)

¹³ -Zezu yia -bha wa ti. ɔ -yɔ ɔ 'binɔnya 'sɔ, wa yia 'glv 'wu -gbla, 'in wa yia 'nyuu kakpe yabhlo -gv mni. ¹⁴ ɔ 'binɔnya ka dlv, wa 'ni lililu 'wɔbhu. 'Floo yabhlo -tua -mɔ 'glv 'wu, mv -bhlogbɔɔ -tua wa kwɛɛ. ¹⁵ -Zezu yia wa gbv -yla lapali: «A zu amiaa 'dɛ 'yliyɔ. A 'na 'tideli amiaa

'de 'yi Falizinyumaa 'floo *gɔɔ -yɔ Ewloɔvɔ nyumaa -nɔ -yla -nɔ.»

¹⁶ -Bha ɔ 'binɔnya gbɔgbalia -yla: «Nu, 'floo 'nɔ -aun kwɛɛ -mɔ. We 'gbɔ ɔ yi 'saa gba.»

¹⁷ -Zezu yibhelia we 'ji, 'in ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Lɛɛ -lu ka 'gbɔ a gba 'sa? A 'nɔ 'floo 'wɔbhu -wa yi? A 'nɔ -slɔ we 'wɔlanɔvɔ? Amiaa yukwli -yɔ 'tɛa la yi? ¹⁸ A ka 'yli 'klɔ -yɔ, 'in a'a 'yi la. A ka yukwli, 'in a'a 'nɔ. Amiaa dlu -bho we -gɔ. ¹⁹ Nu, in ka zlɛɛ 'floo gbu nyumaa 'wlu glɔ -bhlo 'wlu gbu (5.000) 'wɔladlɔli. -Cɔcɛɛ yeye -nɔ zuma -tɔ zlɛɛ 'wɔa?»

Wa nɛɛ: «-Cɔcɛ kɔgbua lɛ 'sɔ.»

²⁰ 'In ɔ nɛɛ: «In dlɔli 'yaa 'floo gbesɔ nyumaa 'wlu glɔ -bhlo (4.000) 'wɔla naa?»

Wa nɛɛ: «-Cɔcɛ gbesɔ.»

²¹ ɔ nɛɛ wa -yla: «Aya! A 'nɔ -slɔ we 'wɔlanɔvɔ?»

-Zezu jipea 'lɔlɔnyɔ

²² -Zezu -yɔ ɔ 'binɔnya nynia Betisaida, 'in wa yia ɔ 'lɔlɔnyɔ -la. Zukpa wa palɔ ɔ zukpa nu, ɔ zi -mɔɔ kwɛ. ²³ -Zezu kpaɔ ɔ sɔ la, 'in ɔ -yɔ ɔ 'sɔ yia 'gbe lɔv mni. -Mɔv 'bɔgɔ, 'in ɔ yia ɔ -dlɛ 'yli -gɔ tli, 'in ɔ yia ɔ sɔ -gɔ lapalɔ. ɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «-Na yi -lu yabhlo -yɔɔ?»

²⁴ ɔ -bloa 'yli, ɔ nɛɛ: «Nyuma na yia -yɔ, wa 'wlu sunya. Nu, wa mɔ nɔda.»

²⁵ -Zezu palɔ ɔ 'yli -gɔ sɔ la 'ya, 'in ɔ 'yli yia -blo, 'in ɔ yia layɔ 'vayɔ. ²⁶ ɔ nɛɛ ɔ -yla: «Mni -na -budɔŋwɛɛ. -In 'na plalɔ -zɔɔ -nɔ.»

Pielɔ nɛɛ nu, -Zezu -wa -Lagɔɔ -Bhasanyɔ

(Mt 16.13-20; Lk 9.18-20)

²⁷ -Zezu -yɔ ɔ 'binɔnya mni 'gbenya -we mni Sezalee Filipu kwesi nɔkplɛ. Wa mɔ 'yloogblɔ nɔda, 'in -Zezu yia wa layɔbha: «'Lee, nyɔɔ nyuma palɔ 'mɔ 'wɔa?»

²⁸ Wa 'palia we 'bigu, wa nɛɛ: «Nyuma nɛɛ nu, 'Zan - Batisi -in -mia. Tɔlva nɛɛ, Elii -in -mia, 'in tɔlva nɛɛ 'yae, bhlasabhla -Lagɔgbu -falipanyaa 'yabhlo -in -mia.»

²⁹ ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «'In amia, a nɛɛ, nyɔɔ in -mia?»

'In Pieli nɛɛ: «-Lagɔɔ -Bhasanyɔ -in -mia.»

³⁰ -Zezu nɛɛ: «A 'na gbalɩ we nyumɛ yabhlogbɔɔ -yla -ni.»

-Zezu gbaa ɔ 'dɛɛ tɩtɩgbu

(Mt 16.21-28; Lk 9.22-27)

³¹ Nu, -Zezu bhliia ɔ 'binɔnya gbɩslolue, ɔ nɛɛ wa -yla: «We mi nu, ɔɔ *Nyumɛɛ 'Yu sia bhabha. Nu, Zuifɩv nyuma kpasɩ klaa, *-Lagɔɔbɩɔnyaa -cian klaa, we -yɔ -Lagɔɔ titee gwesanya yia ɔ kwnɛɛ -saa. 'Bhaa wa yia ɔ, 'in 'yɩ 'sɔ, we tanɩ nya, tɩtɩnya glaa ɔ yia 'wɩsɔa.»

³² 'Sa ɔ gbaa we sa bebleɛ, 'in Pieli yia ɔ -glima lali, 'in ɔ nɛɛ ɔ -yla: «-In 'na gbalɩ 'sa -ni.» ³³ -Zezu 'bhitiia la, ɔ ylaa ɔ 'binɔnya, 'in ɔ nɛɛ ɔ -yla 'klɩ 'cɩcɩ nya: «*-Saatan, bɛ lɔ! 'Bhu 'mi kwesi. Nu, -'in pupali 'wlukɩvɩn la -Lagɔɔ 'bhisa, nyuma 'bhisa -na pupalia 'wlukɩvɩn la.»

³⁴ ɔ laa nyuma -yɔ ɔ 'binɔnya, 'in ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Nyɔɔ nyɔɔ -ka gba ɔ 'ka 'mi 'bi nɔ, ɔ -sa ɔ 'dɛ dli, ɔ 'bhu ɔ siasiee *su 'wɩ, 'in ɔ 'ka 'mi 'bi yi. ³⁵ Nu, nyɔɔ nyɔɔ -ka ɔ 'dɛɛ 'yliyɔgagie 'wɩgɩ ni, 'wɩ ɔ yia we bɔa. 'In -ɔ -ka ɔ 'dɛɛ 'yliyɔgagie 'wɩbɔ -Lagɔgbu -yɔ na 'gbu, 'yliyɔgagie -we 'nia bhɩloluda -ka, 'mu -mɔɔ yia 'yia. ³⁶ Nu, nyumɛ -ka dɩdɩ -gɩv zɩzɩv weɛ 'yɩ, 'in ɔ -ka ɔ 'yliyɔgagie 'wɩbɔ ni, lɛɛ -lu ɔ 'yɩ we 'waa? ³⁷ Nu, -lu yabhlogbɔɔ 'ni mneni we 'ka nyumɛɛ 'yliyɔgagie zɔ. ³⁸ Nu, Nyumɛɛ Yu yia yia ɔ Didee 'ɩnumniee san 'wɩ, ɔ -yɔ ɔ -mɔwɩv -anzɩnya 'sɔ, -wa nua -Lagɔɔ dɩmagbu lɛɛ -gbɛ. Nu, dɛslɛɛn -nyuma, -wa 'nia tɩkɩ -mi, 'in wa nua gbɩnyuu lɛ, wa glaa, -ɔ -ka in -yɔ na wɛɩv zɩv nu, -ami, zɩ in -ka yi ni, 'in na nu 'yaa ɔnvɩv zɩv.»

9

¹ Ǿ nɛɛ wa -yla: «Nu, un nɛɛ aun -yla gbuzɔnu saɛ: amia -wa mia da -seli, aun glaa, tɔlua ka *-Lagɔɔ nyumaa 'wlulapilɛ 'yɪ yida 'tɪtɛ nya, 'bhie, wa 'kaa tlu.»

-Zezuu 'bɪnɔnya ta 'yia ɔ 'tɪtɛ

(Mt 17.1-13; Lk 9.28-36)

² 'Yli gbu 'plia, we gbelibhlonu nya, -Zezu laa Piɛli klaa, *Zake klaa, we -yɔ *Zaan, 'un wa 'dɛ -mnua 'bhie yia -gɔgɔ 'kadu 'wlu mni. -Mɔ ɔ 'klu 'bhitia wa 'yliya 'wu. ³ 'In ɔ 'wu -bana yia pɔmanɪ tenyii. Li we lia. Nyumɛ -ɔ 'kaa 'sa -bana pɔmanɪ dɔdɔ -gu, -mɔɔ -kanyɔ 'ni -mi. ⁴ -Bha wa 'yia Moizu -yɔ Elii 'sɔ -yɔ, -zugba -maa -yɔ -Zezu mi 'dɪ -sada. ⁵⁻⁶ 'In nyanɔ yia wa dli 'wu slo. Welɪ -we Piɛli 'kaa gba, ɔ 'ni we -yi. -Bha ɔ gbaɛ: «*Wlabi, -amɪaa -seli -mumie nanɪ 'yli! Palu yua ta -a yia 'sobha, -na -nu -bhlo, Moizu -nu -bhlo, Elii -nu -bhlo.»

⁷ -Bha yalɪpupa welia wa 'wu, 'un welɪ yabhlo yia wee yalɪpupa nyɪdɪ 'tla, we nɛɛ: «-Ǿ mia dɛ, na Yu -wa, un -kali ɔ zɛ. A pulu ɔ yukwli.»

⁸ Tɔun, 'un -Zezuu 'bɪnɔnya yia latitalɪ, we 'ni -Zezu 'wɔbhɔ, wa'a 'yɪ nyumɛ yabhlogbɔɔ -yɔ.

⁹ Wa mia -gɔgɔ kwlida, 'un -Zezu nɛɛ wa -yla: «-We a 'yia da ni, nu, ɔ Nyumɛ 'Yu 'ni -slo tɪtɪlnya glaa 'wusɔ, a 'na gbalɪ we nyumɛ yabhlogbɔɔ -yla -ni.»

¹⁰ Welɪ -we -Zezu gbaa wa -yla, wa ka we 'nuɲwe zu. 'In wa yibhalia -yibhalia la: nu, ɔ nɛɛ: «Nyumɛ 'ka tɪtɪlnya glaa 'wusɔ. Sa -muv 'ji mia?»

¹¹ 'In wa yia ɔ layibha: «'Lee, lɛɛ -lu ka 'gbu -Lagɔɔ titee gwesanya gba ni, *Elii 'kaa yi tiaa?»

¹² Ǿ nɛɛ: «Gbuzɔnu -wa: Elii 'kaa yi tia ɔ 'ka -lu weee we 'bɪ 'wu la. We mi cɛlɪda *-Lagɔsɛbhɛ 'wu, nu, ɔ Nyumɛ Yu yia sia bhabha, 'un wa 'ka ɔ velɪ. -We ka 'gbu we mia cɛlɪda, a -yi we 'jii? ¹³ 'In un nɛɛ aun -yla: Elii ka yi pepe.

'In sa wa 'yibhaa, 'sa wa sialia o. Sa we mia -benyi celida -Lagosebhe 'wu, 'sa we 'plia.»

-Zezu vua zuzu 'nyuu

(Mt 17.14-21; Lk 9.37-43)

¹⁴ -Zezu klaa, Pieli klaa, 'Zakee klaa, Zaan klaa, da wa nynia wa -lima -gbe, wa -talia -mo, -zugba nyumaa -zlo ka -maa gbeli. -Lagoo titee gwesanya mi wa glaa. Wa -yo wa 'so mi gbu gbada. ¹⁵ Wa 'yia -Zezu, toun wa yia hwe -ga, 'in wa yia o -gbe mni -gwagwie nya, wa 'ka o fusa.

¹⁶ -Zezu yia o 'binonya layibha: «-A 'nu -seli? Lee gbu a gbaa?»

¹⁷⁻¹⁸ Nyume yabhlo 'palia we 'bigwe: «-Slolunyo, -mi in -laa na 'yu. Nu, zuzu 'nyuu ka o kpa. We ka o weli 'wobhu, o'o gba. Da we -ka o kpalu, la we bhlia o. 'Fufli tlaa o hwee, o lia gla 'wu, 'in o slelia. In ka -na 'binonya bhuhoe, wa 'ka wee zuzu 'nyuu vu. Wa 'ni we mneni.»

¹⁹ -Zezu nee wa -yla: «Desleen -nyuma, -wa'a zu dli, 'yli zuma in -yo ain 'so 'ka lia? 'Yli zuma in 'ka amiaa 'gba zo 'yigbeda -tua? A -yo oo 'yu 'so yi.»

²⁰ 'In wa -yo o yia yi. Da o 'yia -Zezu, 'in wee zuzu 'nyuu yia o lazuklu 'titee, 'in o yia bhli, -zugba o glipe, 'fufli tla o hwee. ²¹ -Zezu yia o dide layibha: «We dia gwe, we -zu zuma na?»

O dide nee: «O mi -sele, 'in we yia gwedi. ²² We 'ka o 'bhaa 'gbu, 'yli tolva zli, 'in we paa o -kosu 'wu, 'in we paa o 'nyu lv. Nu, -in -ka mneni -in 'ka -ain 'wusa, 'yli -ain nyazi. Be -ain -yo.»

-Zezu nee: ²³ «Lee -lu 'ka 'gbu -na gba nu, -in -ka we mnenia? -O zua -Lagoo dli -gbu, o mneni o 'ka -lu weee lenu.»

²⁴ -Bha oo 'yuu dide 'kpa 'wu, o nee: «In ka dli -sele -Lagoo gbegbein, -sa 'mi 'wu, 'in in 'ka dli zu weee.»

²⁵ -Zezu 'yia nu, nyumaa -zlo mi o -gbe yida, 'in o yia wee zuzu 'nyuu 'wluo 'kpu: «-Mi zuzu 'nyuu, -mi nva we le, 'in

nyume'ε gbaa, in ɔ'ɔ 'nva. In nεε: 'tide ɔ 'yi. -In 'na kpali 'maslεεn ɔ -ni.»

²⁶ We zuklua ɔɔ 'yu la 'titeε, 'in we yia ɔ 'yitide 'wɔkpikpie nya, 'in ɔ yia lapɪ 'kwie 'bhisa. We 'gbu tɔlva nεε: «ɔ ka tli.»

²⁷ -Zezu yia ɔ sɔ -yɔ ɔ 'wɔbhulu. ɔ -sɔa 'wɔ, 'in ɔ yia 'yiligbe.

²⁸ -Zezu -yɔ ɔ 'binɔnya plaa -budu zɔ, 'in wa yia ɔ layibha: «Wee zuzu 'nyuu mia de ni, lεε -lu ka 'gbu -a yi we vuvue stalia?»

²⁹ ɔ nεε wa -ylae: «'Sasɔkpa -zuzu 'nyii mia de ni, we 'ni -Lagɔɔ bhuhhoe -bhlogbɔɔ 'wɔbhɔ, wa 'ni mneni wa 'ka -mɔvɔ vu.»

³⁰ Wa 'bhva -bha, 'in wa yia Galilee -dudu -gu 'plɪ. -Zezu 'yibha wa 'na yibheli ɔ da -ni. ³¹ ɔ -slolua ɔ 'binɔnya gbu, ɔ nεε: «ɔɔ Nyumeε 'Yu wa yia nyuma yoo 'nyea, 'in wa 'ka ɔ 'bha. 'Yli 'sɔ, we tanɔ nya ɔ yia tɪtɪlnya glaa 'wusɔa.»

³² Ni, -we -Zezu gbaa, ɔ 'binɔnya'a 'nɔ we 'wula. Wa mi nyanɔ nudaa 'gbu wa 'ni ɔ layibha.

Sa nyume 'ka nɔ, 'in ɔ 'ka -mi tiklu -Lagɔ 'yua?

³³ Wa nynia Kapenaumɔ, wa plaa -budu zɔ, 'in -Zezu yia wa layibha: «Mɔɔ -di a -sa yaa 'yloogblva?» ³⁴ 'In wa -gu yia lasɔbha. -We ka gbu -wa, wa mia nɔda, 'in wa yia layibhali -yibhali: «'Lee, nyɔɔ 'yli -ain glaa?»

³⁵ ɔ yia ladi, 'in ɔ nεε ɔ 'binɔnya -yla: «A bε -seli. Ni, -ɔ -ka gba ɔ 'ka amiaa kpasa -zε, ɔ -zε nyima weεε 'biswayu, 'in ɔ 'ka wa zɔlubho nɔ.»

³⁶ ɔ 'bhva 'yu yabhlo 'wɔ, 'in ɔ -yɔ ɔ 'sɔ yia ɔ 'binɔnya nyidi ladi, ɔ gblelia -mɔɔ, 'in ɔ yia -mɔɔ ɔ bhɔ -gu ladi. ɔ nεε: ³⁷ «'Yu -ɔ mia yu ni 'bhisa, nyume -ɔ -ka ɔ kpa 'nanɔvɔ na 'ɲni nya, na 'de ɔ kpa 'nanɔvɔ. -ɔ -ka 'mi kpa 'nanɔvɔ, we 'ni na 'de ɔ kpa 'nanɔvɔ, nu, -ɔ tiea 'mi, 'mɔ ɔ kpa 'nanɔvɔ.»

³⁸ Zaan nɛɛ -Zezu -yla: «Na -Slolunyɔ, -a ka nyimɛ yabhlo 'yi, ɔ 'ni -aun glaa -nyimɛ, -zugba ɔ vua zuzu 'nyuu -na 'ɛni nya. ɔ 'ni -aun glaa -mu 'gbu, -a yia ɔ 'yiligbeli.»

³⁹ -Zezu nɛɛ: «-lnnya, a 'na 'yiligbeli ɔ -ni. 'Lee, -ɔ -ka gwɛdigbu lɛnu na 'ɛni nya, ɔ mneni ɔ 'ka 'mi velu? -lnnya.

⁴⁰ Nu, nyimɛ -ɔ 'ni -amɪaa tɔnyɔ, ɔ -yɔ -aun 'sɔ mi.

⁴¹ «Nu, in nɛɛ aun -yla gbuzɔnu saɛ: nyimɛ -ɔ -ka aun 'nyu 'nyɛ -Lagɔɔ -Bhasanyɔɔ 'ɛni nya, -Lagɔ yia ɔ -tɔnu 'nyɛa.

⁴² 'Ylaasli -wa mia sa yu ni 'bhisa, 'in wa zua 'mi dli -gu, -ɔ -ka wa 'yabhlogbɔɔ gbɔnyuu lɔkwa, we nani 'yli -mɔɔ -nu nya, wa 'ka ɔ tukpa 'kadu -bli -yɔ gbɔani, 'in wa 'ka ɔ 'nyu lu viteli. ⁴³ We -ka -na sɔ 'ka -mi gbɔnyuu lu kwa ni, -di -bha we. We nani 'yli -in 'ka 'yliyɔgagie -we 'nia bhloluda -ka 'yi, sɔ -bhlo nya, we -zi -in 'ka -kosu -we'e nyumoa 'wu mni sɔ 'sɔ nya. [⁴⁴ -Mɛmɛ mia, «nɔnya -we lia nyimɛɛ yicɛ we'e tli, 'in -kosu'u nyumo -mɔ -gba».]

⁴⁵ «'In we -ka -na bhv 'ka -mi gbɔnyuu lu kwa ni, -di -bha we. We nani 'yli -in 'ka 'yliyɔgagie 'yi 'tigie nya, we -zi wa 'ka -mi -kosu -we'e nyumoa 'wu viteli -na bhv 'sɔ nya. [⁴⁶ -Mɛmɛ mia, «nɔnya -we lia nyimɛɛ yicɛ we'e tli, 'in -kosu'u nyumo -mɔ -gba».]

⁴⁷⁻⁴⁸ «We -ka -na yli 'ka -mi gbɔnyuu lu kwa, -in -sa -mɔ we. We nani 'yli -in 'ka -Lagɔɔ nyumaa 'wlulapiligbe 'wu mni 'yliya -bhlo nya, we -zi wa 'ka -mi -kosu -we'e nyumoa 'wu viteli, da nɔ lia yicɛ 'yli weee nya, 'yli 'sɔ nya.

⁴⁹ «Sa wa palta gumu lililu -yɔ, 'sa -bhlokpade -Lagɔ yia nyuma -gu -kosu slua. ⁵⁰ Gumu nani 'yli. Mɛni we mɛni. We 'ni -slɛn mɛni ni, wa 'ni mneni wa 'ka we mɛnie we -yɔ zu. Nu, amia, a mi gumu 'bhisa, a -tu 'wu -dlɔɔ.»

10

-Zezu gbaa 'ɛwnɔ kwnɛɛ -sa gbu
(Mt 19.1-12; Lk 16.18)

¹ -Zezu -yɔ ɔ 'binɔnya 'sɔ mnta Zudee -dudu -gu, 'in wa yia Zudeen nyu 'wɔdi. Nyumaa -zlo yia ɔ kwesi yi lv. Sa ɔ nva 'yli weee nya, 'sa ɔ bhli 'yaa wa slolue lv.

² Falizinyuma yia ɔ kwesi be, wa 'ka ɔ layla. 'In wa yia ɔ layibhae: «'Lee, -amɪaa tite nukple, nukpasu mnene ɔ 'ka ɔ 'ɲwnɔ kwnɛɛ -saa?»

³ ɔ nɛɛ: «'Lee, tite -mumu Moizi 'nye an a?»

⁴ Wa nɛɛ: «Moizi cɛli nu, nyume -ka gba ɔ 'ka ɔ 'ɲwnɔ kwnɛɛ -sa, ɔ cɛli wee gbu 'sebhe -gu, 'bhie ɔ 'ka ɔ kwnɛɛ -sa.»

⁵ 'In -Zezu nɛɛ wa -yla: «Amɪaa yukwli -yɔ suloo 'gbu, 'in Moizi yia 'mu tite ni pali. ⁶ -Lu weee gwedida, <'In -Lagɔ yia nukpasu -yɔ 'ɲwnɔ lala.»

⁷ We 'dɛɛ 'gbu, nukpasu yia ɔ dide -yɔ ɔ 'nyaa -yɔbhva, 'in ɔ -yɔ ɔ 'ɲwnɔ 'ka 'wɔsuslolu,

⁸ 'In wa 'ka ku -bhlo -zɛ.»

-Sɛɛn, wa 'ni 'masɛɛn nyuma sɔ, nu, nyume -bhlo wa -mɪa.

⁹ We 'dɛɛ 'gbu, -we -Lagɔ -ka 'ylijjli, nyume 'na sɪsalɪ we 'yli -ni.»

¹⁰ Wa plaa -budu zɔ, 'in ɔ 'binɔnya yia ɔ wee gbu ni 'ji layibha. ¹¹ ɔ nɛɛ wa -yla: «Nu, nyume -ɔ -ka ɔ 'ɲwnɔ kwnɛɛ -sa, ɔ -ka 'ɲwnɔ -putu kwa, gbɔnyuu ɔ nva ɔ 'ɲwnɔ tianɔ -yla ɛ. ¹² 'Sa -bhlokpade, 'ɲwnɔ -ka ɔ 'lowli -glɔbhv, 'in ɔ -ka nukpasu -putu kwa, gbɔnyuu ɔ nva ɛ.»

-Zezu ɲwnaa 'yilaash 'nyu la

(Mt 19.13-15; Lk 18.15-17)

¹³ Nyuma mi -Zezuu -gbe 'yilaash kwada, ɔ 'ka wa 'nyu-lanɲna wa kwe -gu lapalie nya, 'in ɔ 'binɔnya yia wa vuvue bhli wa 'wluo kpilte nya. ¹⁴ -Zezu 'yia wa -yɔ, 'in we yia ɔ -yɔkpa. 'In ɔ nɛɛ ɔ 'binɔnya -yla: «A 'tide 'yilaash 'yi wa 'ka na -gbe yi, a 'na -kɔlv wa 'yoo -ni. Nu, nyuma mɪa sa 'yilaash ni 'bhisa, -Lagɔ nyumaa 'wlulapilte mi -maa -nu nya. ¹⁵ In nɛɛ an -yla gbuzɔnu saɛ: nyume, -ɔ 'ni -Lagɔ»

nyumaa 'wlulapılıgbu -yǝŋwnu 'yɪslǝkpilɛ 'bhisa, ǝ 'na 'ka -Lagǝ -gbɛ pla.»¹⁶ ǝ 'bhua wa 'wɔ, ǝ yia wa sǝ 'wluo lapali, 'in ǝ yia wa 'nyulanjwna.

Nyume ǝ 'kaa -Zezu 'bɪ mni ǝ 'bhɔ ǝ -lu weee 'bɪ
(Mt 19.16-30; Lk 18.18-30)

¹⁷ Nu, -Zezu mi mnida, 'in nyume yabhlo yia ǝ 'bɪgwali, 'in ǝ yia 'kukolu 'sibhli ǝ 'yu, 'in ǝ nɛɛ ǝ -yla: «Na -slolunyǝ -zǝnu, sa in 'ka nu, zli in -ka tli, 'in in 'ka -Lagǝ kwɛɛ 'yliyǝgagie -we 'ni bhloluda -ka 'yia?»

¹⁸ -Zezu nɛɛ ǝ -yla: «-Mumu ka 'gbu -na la 'mi nyume -zǝnva? We 'ni -Lagǝ 'dɛbhlogbǝ 'wɔbhɔ, nyume -zǝnu 'ni -mi. ¹⁹ Nu, -na 'dɛ -yi -Lagǝ *titenya:

<-In 'na 'bhalɪ nyume -ni.

-In -yǝ 'ŋwnǝ -putu 'na -dɪlɪ -budu 'wɔ -ni.*

-In 'na yilili 'wie -ni.

-In 'na zɔlv nyume yo -yǝ -ni.

-In 'na lili nyuma 'wlu -dawli nya -ni.

-In zɔ -bha -na dide -yǝ -na 'nyaa.»

²⁰ ǝ nɛɛ: «-Slolunyǝ, in mi nyimeslǝ nya, 'in in yia tite -mni 'nuŋwezɔzve bhli.»

²¹ -Zezu ylaa ǝ zekaludli nya, 'in ǝ nɛɛ ǝ -yla: «-Lu yabhlo -tua 'wɔ, -in 'ni -slǝ -mɔv lɛnu. Mni, -in 'pa -na -kakali weee pɛlv, -in 'nyɛ we 'gwezi bobabhanya yoo, 'in -in 'ka 'ŋnumnie 'yɪ -Lagǝ -gbɛ. -In -ka we lɛnve bhɪa, -in yi 'mi 'bɪ.»

²² ǝ 'nva wee wɛli ni, 'in 'kva yia ǝ 'yili lawla, 'in ǝ yia lɔbhiti 'klv -susue nya. Nu, 'ŋnumnunyǝ -wa.

²³ -Zezu ylaa ǝ 'binǝnya -wa gbelia ǝ, 'in ǝ nɛɛ wa -yla: «'ŋnumnunya 'ka -Lagǝ nyumaa 'wlulapılıgbe 'wɔ pla -yǝ we -kalta.»

* ^{10:19} Glɛkɪwɛli 'wɔ, we ji -wa ni, -wa kukwalia, wa -yǝ nyuma -putu 'na -dɪlɪ -budu 'wɔ -ni.

²⁴ Wee weli yia -Zezu 'binɔnya ηwegaga -subhali. 'In ɔ nɛɛ 'ya wa -yla: «Na 'yua, nyumɛ 'ka *-Lagɔɔ nyumaa 'wlulapiligbe 'wu pla, we 'ni 'tɛ -sɛ. ²⁵ 'Ŋnumninyɔ 'ka -Lagɔɔ nyumaa 'wlulapiligbe 'wu pla, we -kali -yɔ we -zi *-nyɔmɛɛ seenu 'bhuka 'wɔplilie.»

²⁶ We yia ɔ 'binɔnya -lveli. Wa nɛɛ: «Aya! We -ka 'sa -mɪ, nyɔɔ -mɔmɔ 'ka gbu 'wubhua?»

²⁷ -Zezu ylaa wa, 'in ɔ nɛɛ: «Nyumɛ 'ni we mneni, nu, -Lagɔ mneni we. -Lagɔ mia, ɔ mneni ɔ 'ka -lu weee lɛnu.»

²⁸ -Bha Pielɪ gbaa: «-Tali, -a ka -amɪaa -lu weee -bha ti, 'in -a yia -mɪ 'bi yi.»

²⁹⁻³⁰ -Zezu 'palia we 'bigu, ɔ nɛɛ: «Nu, in nɛɛ ain -yla gbuzɔnu saɛ: nyumɛ -ɔ -ka ɔ -lu weee -bha ti na 'gbu, 'in ɔ 'ka -Lagɔgbu gba, we 'lɛɛji -mɔɔ yia 'yia -zakpa glu gbu. -ɔ -ka ɔ -budu klaa, ɔ bhelia klaa, ɔ bhɔlɔa klaa, ɔ 'nyaa klaa, ɔ dide klaa, ɔ 'yua klaa, we -yɔ ɔ kpa -bha ti, bhla -we 'wu -a mia da -budunya klaa, bhelia klaa, bhɔlɔa klaa, 'nyaanya klaa, didea klaa, 'yua klaa, we -yɔ kpaanya ɔ yia 'yia, -zugba nyuma sialɪ ɔ. 'In bhla -we yia yia, we nya ɔ yia 'yliyɔgagɛ -we 'nia bhloluda -ka.

³¹ «Nyumaa dumadu -wa -gaa 'yu, lu -maa yia -gaa. 'In -wa -gaa lu, 'yu -maa yia -gaa.»

-Zezu gbaa ɔ tlitligbu

(Mt 20.17-19; Lk 18.31-34)

³² -Zezu -yɔ ɔ 'binɔnya 'sɔ, wa mia -Zeluzalɛmɔ mnɪda, -Zezu -galɪ wa 'yu 'yloogblu, -zugba ɔ 'binɔnya lu dli. - Wa mia wa 'bi, -maa mɪ 'ya nyano nɔda. ɔ nɛɛ ɔ 'binɔnya kugbua lɛ 'sɔ -yla: «A bɛ -seli.»

'In -we 'kaa lɛnu, ɔ yia we wa -yla gba. ³³ ɔ nɛɛ: «A -tali, -Zeluzalɛmɔ -a mnɪ da. Nu, -mɔ wa yia ɔɔ Nyumɛɛ 'Yu wlaa. -Lagɔsubɔnyaa -cian -yɔ -Lagɔɔ titee gwesanya kwɛɛ wa yia ɔ pelu 'paa. 'In wa 'ka ɔ gbu 'wluladili, 'in wa

'ka weli -bhlo bhli wa 'ka o 'bha. 'In 'lakpanya -wa 'nia -Lago -yi, wa 'ka o -maa yoo 'nye. ³⁴ -Maa yia o gla palta, -maa yia o -dle -gv slua, -maa yia o selia, 'in -maa 'ka o 'bha. 'Yli 'so, we tanu nya, 'in o 'ka gbawla 'wotla.»

-o -ka gba, o 'ka nyume 'kadu -ze, o -ze o -limaa zoYu
(Mt 20.20-28)

³⁵ We 'bigu, Zebedee 'yua *'Zake -yo Zaan yia -Zezu -yobe, 'in wa nee o -yla: «-Amiaa -Slolunyo, -we -a yia -mi -zlalita, -a 'yibha -in nu we le.»

³⁶ O nee wa -yla: «Lee -lu a 'yibhaa in nu aun -yla lea?»

³⁷ Wa nee: «Da nyuma weee -ka we 'jyibheli nu, -in pilu nyuma 'wlu la, 'nye -aun 'yoo -a 'ka -mi kwesi ladi. 'Yabhlo 'ka -na lilisolu ladi, 'in 'yabhlo 'ka -na kopesolu ladi.»

³⁸ O nee wa -yla: «Nu, -we a -zlalita 'mi, a 'ni we -yi. 'Lee, siaste -we zo na yia 'yiligbea, a mnene a 'ka we zo 'yiligbee? Yaayu batizea wa yia 'mi siaste lu, a mnene a 'ka njwnu wa 'ka 'sa aun batizee?»

³⁹ 'In wa nee o -yla: «In, -a mnene we.»

-Zezu yia we 'bigupalie: «Gbuzonu -wa. Sia a yia 'mi 'bhisa. Siaste -we lu wa yia 'mi batizea, we lu wa yia aun batizea. ⁴⁰ Nu, we -ka na lilisolu -yo na kopesolu ladidie, -ami 'ni mnene in 'ka we wla. Nu, wee ladida mia, -Lago ka we lamnazi nyuma tolvaa -nu nya. Nu, ma yia -bha ladia.»

⁴¹ Wa -lima kugbua 'nva we, 'in wa yia wa -yo 'ce 'pali.

⁴² -Zezu yia wa 'de weee la, 'in o nee wa -ylae: «Nu, dudugu -nyumaa 'wlulapunya mia, wa 'tite nya wa stalia wa zolubhonunya. ⁴³ Ain glaa, we 'na -mini 'sa -ni. -o -ka gba o 'ka nyume 'kadu -ze, o -ze o -limaa zolubhonunyo.

⁴⁴ 'In aun glaa, -o -ka gba o 'ka nyuma 'yugali, o -ze o -limaa gaylo. ⁴⁵ Nu, o *Nyumee 'Yu 'ni yi wa 'ka o 'wusa. Yi o yia o 'ka nyuma 'wusa, 'in o 'ka tli nyuma duuun 'wuzittee 'gbu.»

-Zezu -bloa 'lólonyóó 'yli
(Mt 20.29-34; Lk 18.35-43)

⁴⁶ -Zezu -yó ó 'binónya nynia Zelikoo, wa mi wee 'gbe 'tlada, 'in nyuma duun yia wa 'bì yi. 'Lólonyó yabhlo wa laa Batimee, Timeee 'yu nya, ó -di 'yoo ñwe -yó la. Nu, -zlazlanyó -wa. ⁴⁷ Ó 'nva nu, Nazaletiyu -Zezu mi 'plida, 'in ó yia 'wókpi, ó nɛɛ: «*-Davidu 'yu -Zezuóó, -in 'yili 'mi nyazióó!»

⁴⁸ 'In nyuma duun yia ó 'wluo 'kpili. Wa nɛɛ ó -yla: «'Mu ñwe!»

-Muv bhla ómó 'kpiá 'wó 'titéɛ: «-Davidu 'yuóó, -in 'yili 'mi nyazióó.»

⁴⁹ Tóon, -Zezu yia 'yiligbe, 'in ó nɛɛ: «A la ó.»

'In wa yia ó la, -zugba wa gba ó -yla: «-Na 'yuo. -In -só wó, ó mi -mi lada.»

⁵⁰ 'Lólonyó vitelia ó 'naa, 'in ó yia 'wúóó -gwagwie nya, ó yia -Zezu -yóbe. ⁵¹ 'In -Zezu yia ó layibha: «Lɛɛ -lu -in 'yibha in nu -mi -yla lɛa?»

'In ó nɛɛ: «*Wlabi, -in -blo na 'yli, in 'ka layi lu.»

⁵² Ó nɛɛ: «'Bhiti lu, -na dlizuvɛ ka -mi pue.» Tóon, ó 'yli yia -blo, 'in ó yia -Zezu 'bì mni.

11

-Zezu mnia -Zeluzalemv
(Mt 21.1-11; Lk 19.28-40)

¹ -Zezu -yó ó 'binónya cipaa -Zeluzalemv -yó, -mó Bɛtifaze -yó Bɛtani kwesi, 'in wa yia *Olivusunyaa -gógó yli, -bha -Zezu tiea ó 'binónya 'só, ² 'in ó nɛɛ wa -ylae: «'Gbe -we mia -mɛmɛɛ aun 'yu, a mni -mó. Nu, lɛbhla a 'ka -mó nyni, -sokofali -dógbo yabhlo a yia -bha yla lubhu -jida. Wee -sokofali mia, nyume yabhlogbóó 'ni -sló we -gv ladi. A -sa we lubhu, a -yó we yi. ³ Nu, wa -ka aun layibha: lɛɛ

-lu ka 'gbu a nu 'sa? A gba wa -ylaε: -amīaa -kanyo 'yibha
 o 'ka we -gu ladi, nu, desleεn o laa we lu.»

⁴ Wa mīaa, 'in wa yia -sokofali -dɔgbu yabhlo 'yi lubhu
 -jida -bha 'yooo ηwe -yɔ -bha 'pipee -budu yabhloo ηwe
 -yɔ. 'In wa yia we lubhu -sa. ⁵ Nyūma mīa -bha, wa nεε:
 «Lεε -lu ka 'gbu a sa wee -sokofali lubhua?»

⁶ 'In sa -Zezu zua wa 'di, 'in wa yi 'saa gba. 'In wa yia wa
 kwe -yɔ -sa, 'in wa yia mīi. ⁷ Wa -laa wee -sokofali -dɔgbu
 -Zezu, wa slva wa 'naa we -gu, 'in o yia we -gu ladi. ⁸ Tɔlva
 slva wa 'naa 'yloogblv, 'in tɔlva -dia suu kpi -mɔ kpaa, 'in
 -maa yia we 'yloogblv laslu. ⁹ Nyūma nɔa o 'yu we -yɔ -wa
 nɔa o luv, wa 'dε weee 'kpi 'wv, wa nεε:

«-A -mnūi -Lagɔɔ 'ηni.

-O mia Jejitapeε 'ηni nya yida,

-Lagɔ ηwna o 'nyu la.

¹⁰ Nyūmε -o mia yida,

o 'ka -aun 'wlulapili -Davidu 'bıgv,

-Lagɔ 'pali 'sa o sɔ -zɔnv -gu la.

-Wa mia yali,

wa -mnūi -Lagɔɔ 'ηni.»

¹¹ -Zezu plaa -Zeluzalemv, 'in o yia *-Lagɔbudu 'kadu
 zɔ mīi, 'in o yia da weee yla. Jibhe zɔa, we 'gbu o -yɔ o
 'bunɔnya kugbua lε 'sɔ yia Betani mīi.

-Zezu bhliā *figisu gwεεε

(Mt 21.18-19)

¹² Zli zlia, -Zezu mī Betani 'bhuda, 'in ηwɔ yia o 'bha.

¹³ Tɔv, o yia *figisu -we kaa kpi 'wlu -yɔyi -mɔ 'yu, 'in o
 yia we -yɔ bε, -de o yi we 'bhue 'wlu 'yu. O 'ka -bha nyni,
 we kpu 'dεkpua mīa we 'wlu. Nu, we 'bhue -pa bhliā 'ni -slɔ
 nyni. ¹⁴ -Bha o gbaa wee su -yla: «-Mī'i 'pali -slεεn 'bhue
 -ni.»

In o 'bunɔnya yia we 'nu.

-Zezu vua -valepanya

(Mt 21.12-17; Lk 19.45-48)

¹⁵ Wa nynia -Zeluzalemv, toun -Zezu yia -Lagobudu 'kadu ηwεε mni. -Wa mia -bha, -valepanya -yo -lizonya, 'in -Zezu yia wa vuvue bhli. ∅ yia 'gwezi -bhitinyaa 'tabhle -yo -kpakoun pelvpanyaa kpenya labhli. ¹⁶ ∅ 'ni ηwnu nyume yabhlogbɔɔ -yo -lu 'ka -Lagobudu 'kadu ηwεε 'plli. ¹⁷ ∅ -slolua wa gbv, ∅ nεε:

«We mi celida -Lagosebhe 'wwe:

«Na -budu mia, 'mu wa yia laa dudugu -nyuma weee -Lago bhuhhoe -budu.»

'in 'mu amia nva 'wienyaa zizada 'wu.»

¹⁸ -Lagobubonyaa -cian -yo -Lago titee gwesanya 'nua ∅ 'di, 'in wa yia nyano nu, -we ka gbv -wa, ∅ gbagbaweli ka nyuma duun ηwegaga -subhal. We 'dεε 'gbv wa mia 'kli 'yida wa 'ka ∅ 'bha.

¹⁹ Jibhe zaa, 'in -Zezu -yo ∅ 'binonya yia 'gbe nukple 'bhv, 'in wa yia mni.

-Zezu -yo tlitli -figisu

(Mt 21.20-22)

²⁰ Zli zlia, wa mi 'yloogblv 'plida, 'in -Zezuu 'binonya yia wee figisu -yoyi, -zugba we ka ye weee. ²¹ -We -Zezu gbaa, Pieli dli 'sibhlia we -gv la, ∅ nεε: «Wlabi, -in yla figisu -in bhlia de gwεε, we ka ye.»

²² -Zezu nεε wa -yla: «A zv -Lago dli -gv. ²³ In nεε aun -yla gbuzonu sae: nyume -ka -gɔgɔ -yla gba: «'Bhv da, viteli -na 'de 'nyu lv,» 'in ∅ dli 'ka -we ∅ gbaa da lenvee -gv -mi, 'in ∅ 'ni dli lv, 'in we nva ε. ²⁴ We 'dεε 'gbv in nεε aun -yla, -we weee a yia -Lago -zlalia yia bhuhhoe nya, a zv we dli -gv nu, 'yia a yia we, 'in -Lago 'ka we aun 'nyε.

²⁵ «Nu, a -ka -Lago bhuhhoeda -mi, 'in nyume yabhloo gbv -ka aun dlu -mi, a ti ∅ -yɔgbv 'wu, 'in amiaa Dide ∅

mia yali, o 'ka amiaa gbonyuu 'wuti. [²⁶ A 'ni nyimeε - yōgbu 'wuti, amiaa Dide -o mia yali, o 'na 'ka amiaa -yōgbu 'wuti.]]»

*Mō -Zezuu 'tite bhua?
(Mt 21.23-27; Lk 20.1-8)*

²⁷ -Zezu -yō o 'binōnya mni 'yaa -mō -Zeluzalemu lu. Wa mi -zieda -mō -Lagōbudu 'kadu ηwεε, 'in -Lagōbubōnyaa -cian klaa, -Lagōo titeε gwesanya klaa, we -yō Zuifv nyuma kpasī, wa yia -Zezu -yō bε. ²⁸ Wa yia o layibha: «Se -mumu nya -na nu gbunya ni lēa? 'In nyōo 'nye -mi we lēnu sea?»

²⁹ O nεε wa -ylaε: «Gbuu gō -bhlo na yia aun layibhaa, a -ka we 'bīgupalī 'bhie, -o 'nyea 'mī se, 'in na gbaa o 'ηni. ³⁰ Nyōo tie *Zaan o batizee nyuma, -Lagō -wa yaayu, nyuma -wa yi? A gba 'mī -yla we.»

³¹ 'In wa yia we -gu kpelie bhli, 'in wa nεε: «-A -ka gba, <-Lagō tiea o>, 'in o yibhaa -aun laε: <Lεε ka 'gbu a 'ni o weli 'wōηwnua?> »

³² Wa mi nyuma sōda, nu, -maa nεε Zaan mia -Lagōgbuu -falipanyō -wa. We 'dεε 'gbu wa 'ni mneni wa 'ka gba nu, nyuma tiea o.

³³ We 'dεε 'gbu, wa nεε -Zezu -yla: «-O tiea Zaan, -a 'ni o -yi.»

'In -Zezu nεε: «We -ka 'sa -mī, -o 'nyea 'mī wee gbunya -minu lēnu se, -amī 'na 'ka 'ya -mōo -kanyōo 'ηni aun -yla gba.»

12

*-Zezu 'paa gbuu nine o -yōwōsōlōnya -yla
(Mt 21.33-46; Lk 20.9-19)*

¹ -Muu 'bīgu, 'in -Zezu yia wa -yla gbu gbagbie bhli gbuu nine -papie nya: «Nu, nyimeε yabhlo 'paa *-dlōkpa. Wee kpa mia, 'mu o bibelia 'suo. O nua *-dlōyaa 'wonyazōlu

le, 'in o yia kpaagutali -gbagbu 'subhaa. O 'bhua -busalubhonunya 'wu, -zugba -maa lo wee kpa. 'In o yia 'lakpa 'wu mni.

² «Toun, -dlɔya -sa bhla 'ka be, 'in o yia o zolubhononyo yabhlo tie waa -busalubhonunya 'bi, wa 'ka o -nu wla. ³ Wa sloa -moo 'wluo, wa bhiti -moo, 'in wa yia -moo vu kwe klo nya. ⁴ Oo -dlɔkpa -kanyo yi 'yaa o zolubhononyo -putu tie. -Moo mnia, -moo wa bhiti 'wluo, 'in wa yia -moo veli. ⁵ Oo kpa -kanyo yi 'yaa nyumaa tanu tie, 'in wa yia -moo 'bha. 'Sa o tie nyumaa -zlo, tolva wa bhiti, 'in wa yia tolva 'bha.

⁶ «Nyume -bhlogbo -tua o kwesi, mo -wa o 'yu -o -ka ze o -kala. -Moo o tie wa -gbe lugada, -zugba o pupalia dli la nu, -moo wa yia 'nuwe zva. ⁷ -Bha waa -busalubhonunya gbubgala -yla: <-O 'kaa ci oo kpa -kanyo 'bi li, mo ni. -A mni o 'bha, 'in wee kpa 'ka -amia -nu -ze.> ⁸ Wa sloa o 'wluo. Wa 'bha o, 'in wa yia o 'kwie viteli kpa luv.

⁹ «'Lee, sa oo kpa -kanyo 'ka nva? O 'de yia yia, o 'ka nyuma tie, wa 'ka waa -busalubhonunya 'bha, 'in o 'ka kpa nyuma -putu yoo 'nye.

¹⁰ «-We mia -Lagosebhe 'wu celida, a 'ni -slo we zelu? We nee:

<Tokpa, -we -budusubhanya -saa kwnee,

mu -zea gwigwiyli -tukpa -zonu.

¹¹ -O nva gbu ni le, Jejitape -wa.

'In wee gbu mia, -a -ka we 'yi,

'in we namania -amia dli.> »

¹² Wee gbu nine mia, Zuifvu 'yugalinya -yi we 'ji nu, ma -yo -Zezu -saa we. Wa ka 'kli 'yi, wa 'ka o kpa. Nu, nyumaa -zlo wa mia sɔdaa 'gbu, wa yia o -yo 'bhu, 'in o yia mni.

'Gwezi plulve *Sezaa kwee
(Mt 22.15-22; Lk 20.20-26)

¹³ Falizunyima tɔlva -yɔ Ewloɔv nyuma, 'ma wa tiea -Zezu -gbe, wa 'ka ɔ zɔ bhli, 'in ɔ 'dɛɛ gbagbaweli 'ka ɔ gbuan. ¹⁴ Wa yia, 'in wa nɛɛ ɔ -yla: «-Amiaa -Slolunyo, -a -yi we 'ji nu, -we -na gbaa, gbuzɔnu -wa. -l'in sɔ gbɔv 'yli, 'in -l'in sɔ nyume 'ylilo -ɲwɛɛ. Nu, sa -Lago 'yibhaa nyume -mi, 'mu -na slolua gbuzɔnu sa. We mi tiklu nu, -amiaa tite nukple, -a plɔv *Sezaa kwɛɛ *nison -gwezii? -A plɔv we yaayu, -a 'na plɔv we -nu?»

¹⁵ -Zezu -yi we 'ji nu, wa gbagbaweli -yɔ wa 'wlukɔv la pupale 'ni -mi -bhlo. ɔ nɛɛ wa -yla: «Lɛɛ -lu ka 'gbu a bhli 'mi zɔa? A -la 'mi *Wlɔmv -tama yabhlo, in 'ka we 'yi.»

¹⁶ Wa 'nyɛa ɔ tama yabhlo yoo, 'in ɔ yia wa layibha: «'Lee, nyɔɔ ka 'wlu -yɔ ɔ ɲni mi da we -gua?»

'In wa nɛɛ ɔ -yla: «Sezaa -wa.»

¹⁷ -Bha ɔ gbaa wa -yla: «-We -ka Sezaaa -nu, a 'nyɛ we Sezaa yoo, 'in -we -ka -Lagoɔ -nu, a 'nyɛ we -Lago yoo.»

'In ɔ gbɔv 'bigɔpali weli yia wa ɲwegaga -subhali.

**Sadusenyima kpɛlia tɪtɪlɪnyaa tɪtɪlie lɪ 'wɔsɔgbu
(Mt 22.23-33; Lk 20.27-40)*

¹⁸ *Sadusenyima mia, wa nɛɛ nu, tɪtɪlɪnya 'ni mneni wa 'ka tɪtɪlie lɪ 'wɔsɔ.

Wa tɔlva yia -Zezuu -gbe, 'in wa nɛɛ ɔ -ylɛ: ¹⁹ «-Slolunyo, -we mia ɛɛɪda Moizu tite 'wɔ, mv mia da. Nu, nyume -ka 'ɲwnɔ kwa, ɔ -yɔ ɔ 'ni gwali, ɔ -ka tli, ɔ ɲwnɔ -tua ɔ 'bigɔ, ɔ bheli kwaa ɔ, 'in ɔ -yɔ ɔ ɲwnɔ 'sɔ 'ka ɔ bhelii zɔa lala, 'in -mɔɔ 'ɲni 'ka dudu -gɔ -tu. ²⁰ Sa 'bhisa, nyume yabhlo ka nukpasuyua gbesɔ, 'in wa kpasa yia 'ɲwnɔ kwa. ɔ -yɔ ɔ 'ni gwali, 'in ɔ yia tli. ²¹ Wa 'sɔnv kwaa ɔ bhelii -dɔgbɔɲwnɔ, -mɔɔ -yɔ ɔ 'ni gwali, 'in -mɔɔ yi 'yaa tli. ɔ ɲwnɔ -bhlokpade yia waa bheliaa tanɔ kwa. ²² 'Sa wa 'dɛ gbesɔ kwaa ɔ ɲwnɔ -bhlo -bhlo, wa -yɔ ɔ 'ni gwali, 'in wa yia tli. Wa 'bigɔ, ɔ ɲwnɔ yi 'yaa tli.

²³ «'Lee, 'yli -we nya tltlunya yia 'wusɔa, nyɔɔ ka 'ɣwnɔ ɔ -maa? Nu, wa 'dɛ gbesɔ kwaa ɔ -bhlo -bhlo.»

²⁴ -Zezu nɛɛ wa -yla: «A ka 'yoo mnɔ, -we ka gbu -wa, a 'nɪ -Lagɔsɛbhɛ -yi, 'in a 'nɪ -Lagɔɔ 'tite -yi. ²⁵ Tltlunya -ka 'wusɔ, nukpasia -yɔ 'ɣwnɪ 'na 'ka kɔkwali, nu, 'anzinya -we mia yali, we 'bhisa wa yia -tva. ²⁶ 'Lee, we -ka tltlunyaa 'wusɔgbu, -we mia cɛlɪda Moizu 'sɛbhɛ 'wu, a 'nɪ -sɔ we zɛlu? Da misagusu pilɛɛ -bhoa 'yli, 'in -Lagɔ nɛɛ Moizu -ylaɛ: <-Amɪ -wa *Ablaamuɔ -Lagɔ, *Izaku -Lagɔ, *Zakɔbɔɔ -Lagɔ.» ²⁷ 'In -Zezu yia we -gudɛ: «-Lagɔ mia, 'yliyɔganyaa -Lagɔ ɔ -mia. ɔ 'nɪ tltlunyaa -Lagɔ. A ka mnɔ bhabha.»

-Lagɔɔ titee gwesanyɔ yabhlo gbaa gbuzɔnu

(Mt 22.34-40; Lk 10.25-28)

²⁸ Wa mɪ -Zezu laylada, 'in -Lagɔɔ titee gwesanyɔ yabhlo yia we 'nu. ɔ 'yia nu, -Zezu mɪ wa weli 'bigɔpalɪda 'nanɔɔ, ɔ bɛa ɔ -yɔ, 'in ɔ yia ɔ layɪbhaɛ: «-Lagɔɔ tite weee glaa, -mumu -wa we 'kadva?»

²⁹ -Zezu yia we 'bigɔpalɪɛ: «Tite weee glaa, -we -wa we 'kadu mu mia da: «*Izlaɛlɪnyuma, a pu yukwli. Nu, Jejitape mia, -amɪaa -Lagɔ -wa, ɔ -bhlogbɔɔ. ³⁰ Jejitape, -ɔ -wa -na -Lagɔ, -in -kali ɔ zɛ -na dli weee nya, -na zuzu weee nya, -na 'wlukɔvɪn lapɔpalɪe weee nya, -na 'tite weee nya.» ³¹ Wee titee 'sɔnu nu: <-In -kali -na -libheyii zɛ -na 'dɛ 'bhisa.» Tite, -we 'kaa tite sɔ nɪ 'wuzi, we 'nɪ -mɪ.»

³² ɔɔ titee gwesanyɔ nɛɛ: «Gbuzɔnu -wa. -Lagɔ -bhlogbɔɔ, ɔ 'nɪ 'sɔ -mɪ. ³³ Nyɪmɛ -ka -Lagɔɔ zɛkali ɔ dli weee nya, ɔ 'wlukɔvɪn lapɔpalɪe weee nya, ɔ 'tite weee nya, ɔ 'dɛ weee nya, 'in ɔ -ka ɔ -limaa zɛkali ɔ 'dɛ 'bhisa, -muɔ nanɪ 'yli we -zi 'slaka weee, we -zi nyɪmɛ 'ka wlawlalu sie -Lagɔ -yla.»

³⁴ ɔ 'palɪa we 'bigɔ gbuyilo nya, -Zezu 'yia we -yɔ, 'in ɔ nɛɛ ɔ -yla: «-Lagɔɔ -na 'wlulapɪɛ 'nɪ -sɛɛn latɪɪɔ.»

-Muu 'bigu, nyume, -o 'kaa 'tite 'yi o -yo -Zezu 'ka kpeli, -moo 'ni 'yie.

-Lagoo -Bhasanyo: nyoo o -mia?

(Mt 22.41-46; Lk 20.41-44)

³⁵ -Zezu mi nyuma gbusloluda -Lagobudu 'kadu nyee, 'in o nee: «Waa -Lagoo titee gwesanya nee nu, -Lagoo -Bhasanyo mia, -Davidu yu -wa. Lee -lu ka 'gbu wa yi 'sa gbaa? ³⁶ Nu, -Davidu 'debbie -gbolu, -o Zuzu 'Pupa 'nyea 'tite, o nee:

«Jeditape nee na -Kanyo -yla:

«-In -di da la na lilisolo.

'In in 'ka -na tonyuma -na bhu zo lapali.» »

³⁷ Nu, -Davidu 'de -ka oo -Lagoo -Bhasanyo la «na -Kanyo», sa o mneni o 'ka o 'yu -zea?»

(Mt 23.1-12; Lk 20.45-47)

Nyuraa -zlo mia -bha, 'in o gbagbaweli yia wa 'muna 'wola. ³⁸ O mia wa -sloluda, o nee: «A zu amiaa 'de 'yiyoo -Lagoo titee gwesanyaa gbegbein. Wa 'yibha tlulo -bana 'kadu 'wuplalie, -zugba wa zie we nya. Wa 'yibha wa -sa wa fu wa 'nujwezove nya -zejila 'wu. ³⁹ -Lagobudu zo -yo 'fetinya -gu, 'yugbein ladurie wa 'yibhaa kpe -zonunya -gu. ⁴⁰ -Dugbanwoni wa saa -maa -lu weee kwee. 'In wa bhuhoea -Lago nyuma 'yilia 'wu kpokpo, nyuma tiklu 'bhisa. We 'gbu, -Lago yia wa -yogbu 'wobhu, 'in wanuu -kaslo 'ka nyuma talvaa -nu 'wuzi.»

-Lagoo 'nyenyie -zonu

(Lk 21.1-4)

⁴¹ -Zezu -di 'gwezii -gbo kwesi la, -zugba o yla nyuma -maa pali -mo 'gwezi -dolo -gu. Nu, 'hnumnyaa -zlo palia -mo 'gwezi duun. ⁴² Bobabha -dugbanwono yabhlo yia, o pali -mo tamayua 'so -we 'nia -vale -ka.

⁴³ -Bha -Zezu gbaa o 'bunonya -yla: «In nee an -yla gbuzonu sae: bobabha -dugbanwono mia de ni, 'gwezi o

¹⁰ Tiada, -Lagɔgbu wa yia gbaa 'lakpanya weee -yla. ¹¹ Wa -ka ain gbɔwubhunya 'yu kwa, a 'na lulɔ dli -ni, -we a 'kaa gbaa 'gbu. -Muu bhla, weli -we a 'kaa gba, -Lagɔ yia we ain ηwεε zva. We'e 'bhu amiaa 'dεε 'wlukuvn, Zuzu 'Pupa wlaa we.

¹² «Nyume yia ɔ bheli wlaa wa 'ka ɔ 'bha. 'Sa -bhlokpade, dide yia ɔ 'yu wlaa. 'Yua yia wa didea -yɔwusɔlva wa 'ka wa 'bha. ¹³ Na 'gbu, nyuma weee yia ain 'wonyea. Nyume -ɔ 'ni 'mi dli -gu -sa, 'in ɔ 'ka we bhloluda nyini, -Lagɔ yia ɔ gbu 'wusaa.

(Mt 24.15-31; Lk 17.23-24, 21.20-28)

¹⁴ «Nyume -ɔ -ka 'sebhε ni zeli, ɔ 'nu we 'wula. Nu, -lu -Lagɔ 'nia 'yibha, 'in -we saa -lu weee la, -ɔ -ka we -yɔyi ladida, da we 'na 'ka yaa -mi, -ɔ -ka 'sebhε ni zeli, ɔ 'nu we 'wula. Nyuma -wa -ka Zudee -dudu -gu -mi, wa -yɔ -gwagwie mni zizea -gɔgɔnya 'wlu. ¹⁵ Nyume, -ɔ -ka nyapɛda -mi 'pipee, ɔ 'na mnuni ɔ -lu 'wubhua -budu zɔ -ni. ¹⁶ 'In -mɔmɔ -ka kpa -mi, -mɔɔ 'na yili -mɔɔ -bana 'bhu -zɔɔ -ni. ¹⁷ Lεε gbonyuu yi 'sa nukplabhue ηwni -yɔ 'ηwni -wa mia 'yua 'nyenida yia, wee 'yilnya -mini nya! ¹⁸ A bhuhhoe -Lagɔ, we yi lenv ηwɔtlɔyibhla. ¹⁹ We bhla mia, siaste 'kadu wa yia 'yia. 'Lee, -a -ka 'bhaa 'wlu, we 'sasokpa -nu ka -slɔ lenv? 'In lε we yia nva yi? -Innya, we 'na 'ka lenv.

²⁰ «-Lagɔ 'ni yaa wee 'yli -gusa, -zugba nyume yabhlogbɔɔ 'ni mneni ɔ 'ka we kwεε -di. Nu, nyuma ɔ -saa -bha, wa 'gbu ɔ yia wee 'yli -gusaa. ²¹ Wa -ka gba nu, -Lagɔɔ -Bhasanyɔ mi -seli, 'in wa -ka gba nu, ɔ mi mɔ, a 'na lali we gbuzɔnv -ni. ²² Yocian yia yia, wa 'ka gba, nu, ma -wa -Lagɔgbu -falipanya -yɔ ɔ -Bhasanya. Gwedigbu -yɔ gbu 'kadu wa yia lenva, 'in -wa -Lagɔ -saa -bha, wa 'ka wa -dawli nu. Nu, wa 'na 'ka we mneni. ²³ 'Mu in gbaa da ain -yla 'gamu. Nu, amia mia dε, a zɔ amiaa 'dε 'yliyɔ.»

24-25 'In -Zezu nɛɛ:

«We bhla, wee stasɛɛ 'bɪɣu,

«Nikpise yia kpaɔ,

'yɪlɪ 'na 'ka 'pɔ.

Nikpise yia kpaɔ,

'cɔ 'na 'ka lɪ.

Nikpise yia kpaɔ,

-zɛɪɪ yia yalɪ 'bhɔa we 'ka bhli.

-Lu weɛɛ mɪa yalɪ, zuklua we yia.»

(Mt 24.32-35; Lk 21.29-33)

26 «-Mɔvɔ 'bɪɣu wa yia ɔɔ Nyɛmɛɛ 'Yu -yɔyɔa yida -mɔ yalɪpɔpa 'wɔ, 'tɪtɛ -yɔ zɪ weɛɛ nya. 27 -Bha ɔ yia 'anzunya yoo 'paa, dɔdɔ weɛɛ -gɔ. 'In, -wa -Lagɔ -saa -bha 'gbe weɛɛ 'wɔ, wa 'ka wa la.

28 «-We figisu slɔlua aɪn, a 'nɔ we 'wɔla. We 'kɪya -ka tɪɪmɔnɪda -mɪ, 'in we -ka tɔpɔda -mɪ, a -yi we 'ji nɪ, 'nyu -lɔa bhla ka cɪpa. 29 'Sa -bhɔɔkpade a -ka 'sasɔkpa -gbɔ -mɪnɪ 'yɪ lɛnɔda, a yibheli we 'ji nɪ, ɔɔ *Nyɛmɛɛ 'Yu ka cɪpa, ɔ 'nɪ -slɛɛn latlɔɔ.

30 «In nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ sɛɛ: dɛslɛɛn -nyɛmaa 'dɛ weɛɛ 'na 'ka tɪɪ, 'in we gbɔnya -mɪnɪ 'kaa lɛnɔ. 31 Yalɪ -yɔ dɔdɔ mɪa, la we yia 'bhɔa, nɪ, na wɛɪɪ 'na 'ka labhɔ 'mɪnɪmɪ. 32 Nyɛmɛɛ yabhɔgbɔɔ 'nɪ weɛɛ stasɛɛ bhla -yɔ we 'yɪɪ -yi. Yalɪ -anzunya -yɔ -Lagɔɔ 'Yuu 'dɛbhie 'nɪ weɛɛ 'yɪɪ -yi. Nɪ, na Dide -bhɔɔgbɔɔ -yia we 'yɪɪ.

33 «We 'dɛɛ 'gbɔ, a zɔ amɪa 'dɛ 'yɪɪyɔ. A -tɔ 'yɪɪyɔgada. 'Yɪɪ -we nya gbɔ nɪ 'kaa lɛnɔ, a 'nɪ we -yi. 34 We 'wɔ sɛɛ, nyɛmɛɛ yabhɔ -ɔ mɪ 'lakpa 'wɔ mɪnɪda. ɔ 'kaa mɪnɪ, ɔ yia ɔ zɔ -nyɛma lubhɔ 'wɔɔlɔlɪlɪ. 'In ɔ nɛɛ klɔlɔɔ ŋwɛkɔnyɔ -yla: <-In 'na ŋwɔnɔ 'yɪɪa -nɪ.> 35 We 'dɛɛ 'gbɔ, a -tɔ 'yɪɪyɔgada, a 'na ŋwɔnɔ 'yɪɪa -nɪ. Bhla -we nya -buduu -kanyɔ 'kaa yi, -dɛ jibhezaɔɔ, -dɛ sabɔɔɔ, -dɛ zɪɪɪgɔɔ, -dɛ zɪɪɪkɔpɛɔɔ, a 'nɪ

we -yi. ³⁶ Ɔ -ka aun 'tlali, ɔ 'na yllli aun ylaa njwɔda -ni. ³⁷ -
We in mia da aun -yla gbada, mu na gbaa nyuma weee -yla.
A -tu 'yliyɔgada.»

14

Zuifvɔ -cian zva -Zezuu -yɔgbvɔ

(Mt 26.1-5; Lk 22.1-2; Zn 11.45-53)

¹ Nu, we -tu 'wvɔ 'yli 'sɔ *'Wɔzɩtɩyɩlu 'fɛtɩ -yɔ Zuifvɔ 'floo
'nia *gɔɔ -yɔ -kaa 'fɛtɩ 'ka nyɩni. -Lagɔbɔbɔnyaa -cian -yɔ
-Lagɔɔ titee gwesanya yia -Zezuu -yɔyɩ pla wa 'ka ɔ kpa
-dawli nya, 'in wa 'ka ɔ 'bha. ² Wa nɛɛ: «-A 'na kpali ɔ 'fɛtɩ
'yli nya -ni. We 'ni -mɔv, 'in 'gbe gbugblolua.»

'ɲwɔ yabhlo slua -Zezu 'wluo *-lasiklɔ

(Mt 26.6-13; Zn 12.1-8)

³ -Zezu mia Betani, sɔlibhanyɔ 'Simɔɔɔ -budu zɔ, da ɔ
mia lida, 'in 'ɲwɔ yabhlo yia -mɔ pla. Ɔɔ 'ɲwɔ, ɔ ka -
bhonyida kwɛɛ. *-Lasiklɔ -zɔnv, -we ka -vale 'tɛa, we mi
we 'wvɔ. Ɔ -ɗia wee -bhonyida -bli ɲwɛɛ, 'in ɔ yia wee -
lasiklɔ -Zezuu 'wluo slu.* ⁴ Nyuma tɔlva mia -bha, 'in -maa
yia 'cɛ 'pa, -zugba wa 'yɩbhali yɩbhali la: «Lɛɛ -lu ka 'gbvɔ
ɔ nyumɔ -lasiklɔ mia? ⁵ Wa mnɛni yaa wa 'ka we pelv 'pa
'gwezi duun lv, -we nyumɛ 'kaa 'yɩ -zv ɲwɛɛ, 'in wa 'ka we
bobabhanya 'nyɛ.»

'in wa yia ɔɔ 'ɲwɔ -yɔ 'cɛpali. ⁶ -Zezu nɛɛ wa -yla: «Lɛɛ
-lu ka 'gbvɔ a sɩali ɔa? A 'tide ɔ 'yi. -We ɔ nva 'mɩ -yla lɛ,
gbvɔ -zɔnv -wa. ⁷ Nu, bobabhanya mi aun glaa 'yɩ weee nya.
Da a -ka 'yɩbhali, a mnɛni a 'ka wa 'nani 'wɔnv. Nu, -ami
mia, in 'ni aun glaa -mi 'yɩ weee nya. ⁸ -We ɔ mnɛnia, 'mu
ɔ nva 'mɩ -yla lɛ. Nu, -lasiklɔ ɔ tlia 'mɩ -yɔ gbawlaa 'gbvɔ
'gamv. ⁹ In nɛɛ aun -yla gbuzɔnv sac: da wa yia -Lagɔgbvɔ

* ^{14:3} Wee -lasiklɔɔ -bhonyida mia, tukpa wa laa alibatɩ, mu
nya wa nva we lɛ. Wee -lasiklɔ, wa laa nalɩɩ.

gbaa dudu weee -gv, -we ḡwnḡ ni nva da le, gbaa wa yia we, 'in ḡ lenugbu 'ka nyimaa dli 'wo -tu.»

Zudası 'yibha ḡ 'ka -Zezu wla

(Mt 26.14-16; Lk 22.3-6)

¹⁰ -Zezuu 'binḡnya kugbua le 'sḡ glaa, nyime yabhlo, wa laa Zudası Isikalioḡu, mḡ mnia -Lagḡbubḡnyaa -cian -gbe, ḡ 'ka -Zezu wla. ¹¹ Wa 'nva we, 'in we yia wa 'mḡna 'wla. 'In wa nee ḡ -yla: «'Gwezi -a yia -mı 'nyea.» Sa ḡ 'kaa nu ḡ 'ka -Zezu wla, -bha ḡ bhlia we 'yooḡ datale.

-Zezuu 'binḡnya pia 'Wuzitiylu 'feti -gv -lililu

(Mt 26.17-25; Lk 22.7-14; Zn 13.21-30)

¹² Floo 'nia gḡḡ -yḡ -kaa 'feti ka nyini. We 'ylu tianv -we nya wa bhaa *bhlabhleyua 'Wuzitiylu 'feti -gv -lililu nya, wee 'ylı nya -Zezuu 'binḡnya 'yibhaa ḡ lae: «Mḡ -in 'yibha -a mni -mı -yla 'Wuzitiylu 'feti -gv -lililu pia?»

¹³ -Zezu tiea ḡ 'binḡnya 'sḡ, 'in ḡ nee wa -yla: «A mni -zḡḡ. A -ka -mḡ nyini, nyime -ḡ 'nyunyida mia 'wlu, a -yḡ ḡ yia 'wugbelia, a mni ḡ 'bi. ¹⁴ ḡ -ka -budu -mḡmḡ zḡ pla, a gba wee -buduu -kanyḡ -yla: <-Amıaa -Kanyḡ nee, «'Lee, -buduu 'yu -we zḡ -a 'kaa -amıaa 'Wuzitiylu 'feti -gv -lililu li ni, mḡ we mia?» > ¹⁵ 'In ḡ slolua ain -buduu 'yu 'kadu yabhlo 'klv, -mḡ -budu 'wlu, -we zḡ -gḡladi -li -zḡnu mia. -Mḡ a 'kaa -amıaa 'Wuzitiylu 'feti -gv -lililu pili.»

¹⁶ Wa mnia, wa nynia -zḡḡ, 'in sa -Zezu gbaa wa -yla, 'in wa yi 'saa we yli. 'In wa yia wa 'feti -gv -lililu pi.

-Zezu -yḡ ḡ wlawlanyḡ lia

(Mt 26.20-25; Lk 22.14; Zn 13.21-30)

¹⁷ Jibhe zḡa, 'in -Zezu -yḡ ḡ 'binḡnya kugbua le 'sḡ yia yi. ¹⁸ Da wa mia lida 'tabhle -gv, -Zezu nee: «In nee ain -yla gbuzḡnu sae: ain glaa, nyime yabhlo in -yḡ ḡ mia da lida ni, mḡ yia 'mı wlaa.»

¹⁹ Toun, wa ple sumantia, 'in wa yia o layibha -bhlo -bhlo.
«We 'ni -ami, we 'ni muu?»

²⁰ O nee wa -yla: «Amia kugbua le 'so glaa nyime yabhlo -wa. In -yo o 'so mi 'floo 'njwada zapu -bhlo lu. ²¹ Gbuzonu -wa: sa we mia celida -Lagosebhe 'wu o daa, 'sa o Nyimee 'Yu yia mnia. Nu, nyime -o 'kaa o wla, 'in wa 'ka o 'bha, gbonyuu mi -moo -nu nya. Wa 'ni yaa -moo gwali, we nani 'yli.»

-Zezu -yo o 'binonya lia

(Mt 26.26-30; Lk 22.15-20; 1 Kol 11.23-25)

²² Wa mia lida, 'in -Zezu yia 'floo 'wobhu. O 'paa -Lago fuo, 'in o yia we ladidi. O dlilia we o 'binonya 'wula, 'in o nee: «A 'bhu we 'wu, na ku -wa.»

²³ -Muu 'bigu, 'in o yia nu -kopu 'wobhu, o 'paa -Lago fuo, 'in o yia we wa yoo 'nye -bhlo -bhlo, 'in wa 'de weee yia we 'ma. O nee:

²⁴ «-We mia da ni, mu -wa na 'pion -we yia jitea nyima duuun 'gbu, 'in we 'ka -Lago -yo nyima 'so 'wusulolu.

²⁵ Nu, in nee ain -yla gbuzonu sae: zli -Lago -ka dudu 'wlulapili, we zli na maa nu lolu. We 'yli 'ni -slo nyini, in 'na 'ka nu 'ma.»

²⁶ Wa bhlia -Lago -lu 'bhie, wa yia 'tla, 'in wa yia *Olivusunyaa -gogo 'wlu mni.

-Zezu nee nu, Pielu yia o gbu kpela

(Mt 26.31-35; Lk 22.31-34; Zn 13.36-38)

²⁷ -Zezu nee wa -yla: «'Bi a yia 'mi 'bhua. Nu, we mi celida -Lagosebhe 'wu:

«Bhlabhle «'yliyozonyo na yia 'bhaa,

'in bhlabhlenya 'ka lamno.»

²⁸ Nu, in -ka tli, in -ka 'wuso lu, Galilee na yia ain wulva mnia.»

²⁹ Pielu nee o -yla: «Nyima weee -ka -mi 'bi 'bhu, -ami 'na 'ka we lenu.»

³⁰ 'In -Zezu yia we 'bigupalɛ: «In nɛɛ aɪn -yla gbuzɔnɔv sɛɛ: -zɛɛn sabɔ mia, -na kpɛli na gbu 'wola -zakpa ta, -zugba -kɔkɔ 'nɪ -slo -zakpa 'sɔnɔv gbo.»

³¹ Piɛli nɛɛ -bhlokpadeɛ: «-Innya, we 'nɪ -mɔv! We -ka 'bha wa 'ka -in -yɔ 'mɪ 'sɔ 'bha, in 'na 'ka -na gbu kpɛli.»

Tɔn, wa 'dɛ weee yia wee wɛli -bhlo gba.

-Zezu bhuhhoea -Lagɔ Getisemanee

(Mt 26.36-46; Lk 22.39-46)

³² -Mɔv 'bigu, -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya 'sɔ nyɪnɪa Getisemanee, 'in ɔ nɛɛ wa -yla: «A -dɪ dɛ la. In 'ka -Lagɔ bhuhhoe.»

³³ ɔ -yɔ Piɛli klaa, *'Zake klaa, we -yɔ *Zaan, wa yia mɪnɪ. -Bha ɔ -gu yia, 'in 'pɪɔn yia ɔ dli 'wu slo. ³⁴ ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Na dli ka sumanɪ bhabha. A -tu -seli, a -tu 'yliyɔgada.»

³⁵⁻³⁶ ɔ bea 'yu -sɛ, ɔ -gblia dɔdɔ la, 'in ɔ yia -Lagɔ bhuhhoe, ɔ nɛɛ: «*Aba! Dide! -In mneni -in 'ka -lu weee lɛnɔ. -In -ka we 'yibha nɪ, -in vlali 'mɪ siasɛ 'kadɔ -mɪnɪ gwe. Nɪ, we 'na -zɛli na dɔmagbu -nɪ: we -zɛ -na dɔmagbu.»

³⁷ ɔ yia ɔ 'bɪnɔnyaa -gbɛ lu, -zugba wa mɪ 'yɪlaa 'wu. ɔ nɛɛ Simɔ Piɛli -yla: «'Yɪlaa -na nɔwɔa yɪ? -In 'nɪ mneni -in 'ka 'yliyɔgada -tu 'lɛli -bhloo -kpɔaa? ³⁸ A -tu 'yliyɔgada, a bhuhhoe -Lagɔ, a yɪ laylagbu lu bhlili. Nu, nyɪmɛɛ dli 'yibha we 'ka -lu -zɔnɔv lɛnɔ, 'in ɔ ku 'nɪ we mneni.»

³⁹ Tɔn, ɔ 'bhɔ 'yaa wa -yɔ lu, 'in ɔ yia -Lagɔ bhuhhoe wɛli -bhlokpadeɛ nya. ⁴⁰ ɔ yia lu, -zugba wa mɪ 'ya 'yɪlaa 'wu, wa 'yɪli ka 'wɔwɔmanu 'gbu. Wɛli -we wa 'kaa ɔ -yla gba, we 'nɪ -mɪ.

⁴¹ ɔ yia lu -zakpa tanɔv nya, ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «A mɪ 'yɪlaa 'wu -bhlokpadeɛ, nyapɛda a mia yɪ? We -tu 'sa. Da wa 'kaa Nyɪmɛɛ 'Yu wla gbɔnyuu -lɛnɔnya -yla, we bhla ka nyɪnɪ.

⁴² A -sɔ 'wu, -a 'ka mɪnɪ. A -tali, nyɪmɛɛ -ɔ 'kaa 'mɪ wla, mɔ yia mɔ.»

-Zezu wa yia kpa

(Mt 26.47-56; Lk 22.47-53; Zn 18.3-12)

⁴³ Da -Zezu mia gbada, weli mi ɔ ɲwɛɛ, toun Zudasɩ yia yi. Ɔɔ Zudasɩ mia, ɔ mi -Zezuu 'binɔnya kugbua le 'sɔ glaa. 'In ɔ -yɔ nyɩmaa -zlo yia yi, tugugble -yɔ su kibhe nya kwɛɛ. Nu, -Lagɔbubɔnyaa -cian klaa, -Lagɔɔ titee gwesanya klaa, we -yɔ nyɩma kpasɩ, ma tiea wa. ⁴⁴ Zudasɩ, -ɔ 'kaa -Zezu wla, sa ɔ 'kaa ɔ wla, ɔ ka we wa -yla gba. Ɔ nɛɛ: «Nyɩmɛ in -ka gbleli ni, mɔ -wa. A kpa ɔ, a -yɔ ɔ 'sɔ mni, a zu ɔ 'yliyo 'nanu.»

⁴⁵ Zudasɩ nynia -Zezu kwesi, 'in ɔ nɛɛ: «*Wlabi.» 'In ɔ yia ɔ gbleli. ⁴⁶ -Bha wa yibhelia -Zezu, 'in wa yia ɔ kpa. ⁴⁷ Ɔ 'binɔnyɔ yabhlo -saa tugugble tukpa 'wu toun, ɔ yia *-Lagɔbubɔnyaa -kanyɔ 'kadu zɔlubhonuɔ yabhlo yukwli 'wlu -di.

⁴⁸ -Zezu nɛɛ wa -yla: «'Wienyɔ in -mia, 'in a yia 'mi kpa yi tugugble -yɔ su kibhe nya kwɛɛ -nya yi? ⁴⁹ -Innya, 'yli wee nya, in mi aun glaa gbu -sloluda -mɔ -Lagɔbudu 'kadu zɔ, 'in a 'ni 'mi kpa. Sanɛɛ a kpa 'mi, 'in -we mia celida -Lagɔɛbhe 'wu, we 'ka gbuzɔnu -zɛɛ 'gbu.»

⁵⁰ Toun, 'in ɔ 'binɔnya yia -bha ɔ ti -gwagwie nya. ⁵¹⁻⁵² Nyimeslɔyu yabhlo yia ɔ 'bi, ɔ ka 'naa -bhlogbɔɔ -gu. Wa kpa wee 'naa, 'in ɔ yia we wa kwɛɛ ti, 'in ɔ yia -gwa kpanu nya.

-Zezu wa kwaa gbuwubhunya 'kadɩ 'yu

(Mt 26.57-68; Lk 22.54-55,63-71; Zn 18.13-14,19-24)

⁵³ Wa yia -Zezu -Lagɔbubɔnyaa -kanyɔ 'kadu -gbɛ kwa. Da -Lagɔbubɔnyaa -cian klaa, nyɩma kpasɩ klaa, we -yɔ -Lagɔɔ titee gwesanya weee, wa gbelia 'wu. ⁵⁴ Pielɩ mi -Zezu 'bi, ɔ 'ni ɔ -yɔ cɩpa. Ɔ plala -Lagɔbubɔnyaa -kanyɔ 'kadu -buduɲwɛɛ, 'in ɔ yia -kosu -yɔ ladi, ɔ -yɔ 'sluja 'sɔ.

⁵⁵ -Lagɔbubɔnyaa -cian -yɔ gbuwubhunya weee titala -Zezu -yɔ la wa 'ka ɔ gbu -dɩɩ, 'in wa 'ka ɔ 'bha, wa 'ni gbu

yabhlogbɔɔ 'yi. ⁵⁶ Nyuma -duun zɔlva ɔ yo -yɔ, 'in -maa weli 'nɪ bhli -bhlo.

⁵⁷ Tɔlva -sɔa 'wɔ, -maa dɔlɔa ɔ yo gbu 'wlu la, 'in -maa nɛɛ: ⁵⁸ «Gbu ɔ gbaa, -a ka we 'nɔ. ɔ nɛɛ nɪ, -Lagɔbudu 'kadɔ, -we nyima 'subhaa da nɪ, -wɔa ɔ yia we. 'In 'yɪ ta zɔ we -putu -we nyumɛɛ sɔ 'nɪa 'lɪli, ɔ 'ka -mɔv 'subha.» ⁵⁹ Wee gbu nɪ -gu, wa'a gba weli -bhlo.

⁶⁰ -Lagɔsubɔnyaa -kanyɔ 'kadɔ -sɔa 'wɔ wa nyɪdɪ, 'in ɔ yia -Zezu layɪbha: «Nyuma nɪ mɪ -mɪ gbu 'wɔlɔdɪlɪdɪ. -In 'nɪ mneni -in 'ka we -gu -saa?» ⁶¹ -Zezu 'nɪ ŋwɛ gba. ɔ -sɔ yaa 'wɔ, 'in ɔ yia ɔ layɪbha: «'Lee, -Lagɔɔ -Bhasanyɔ -in -mɪa yɪ? -Lagɔ ka 'ŋnɪ -a mɔnɪa, ɔ 'Yu -in -mɪa yɪ?»

⁶² -Zezu yia we 'bɪgɔpɔlɪ: «Cun, 'mɔ in -mɪa. Nyumɛɛ Yu yia 'tɪtɛ -ka -Lagɔɔ lɪlɪsɔlv ladi. 'Yia a yia ɔ yalɪpɔpa -gu we nya kwɪdɪ.»

⁶³⁻⁶⁴ -Lagɔsubɔnyaa -kanyɔ 'kadɔ yia ɔ 'naa yla 'cɛ nya. ɔ nɛɛ: «ɔ ka -Lagɔ vɛlɪ, a 'dɛ weɛ ka we 'nɔ. -A 'nɪ -slɛɛn gbɔdayɪnyɔɔ gbu -ka.»

ɔ nɛɛ wa -yla: «Amɪa nɛɛ lɛa?»

Wa nɛɛ: «ɔ ka gbɔnyuu lɛnɔ.»

-Zugba wa kpɪa 'wɔ: «A 'bha ɔ! A 'bha ɔ! A 'bha ɔ!»

⁶⁵ Nyuma tɔlva slua ɔ -dlɛ -gu. Wa -gbɪa ɔ 'naa 'yɪ -gu, 'in wa yia ɔ bhɪtɪ -kwɪ nya, wa nɛɛ ɔ -yla: «Nyɔɔ 'pa -mɪ -lua? -In gba ɔ 'ŋnɪ!» 'In 'slɔja yia ɔ 'kpa yukwɪ 'wɔ subha.

Piɛlɪ kpɛlɪa -Zezuu -gɔgbɔ

(Mt 26.69-75; Lk 22.56-62; Zn 18.15-18,25-27)

⁶⁶⁻⁶⁷ Nɪ, da Piɛlɪ mɪa 'wɔlɔda -mɔ weɛ -budɔŋwɛɛ, 'in -Lagɔsubɔnyaa -kanyɔ 'kadɔv zɔlubhɔnɔŋwɔnɔ yia yɪ. ɔ 'yia Piɛlɪ, 'in ɔ yia ɔ yla tenyii, 'in ɔ nɛɛ ɔ -yla: «-Mɪ mɪa da, -in -yɔ Nazaɛtɪyɪ -Zezu 'sɔ mɪ -benyi.»

⁶⁸ Piɛlɪ nɛɛ: «Yo -wa yo, in 'nɪ ɔ -yi. -We a gbaa dɛ nɪ, 'in 'nɔ we 'wɔla.»

Toun, 'in o yia 'wusə, o yia klolo ηwεε 'yligbe. 'In -kukə yia gbo. ⁶⁹ Oo 'ηwnə 'yi 'yaa o, -wa mia -bha, o nεε wa -yla: «Oo nukpasu mia da ni, o mi waa nyuma ni glaa.»

⁷⁰ Pieli nεε: «Yo -wa yo.»

Toun, -wa mia -bha, wa nεε Pieli -yla: «Gbuwənu -wa, -in mi wa glaa. Nu, Galilee -nyume -in -mia.»

⁷¹ 'In Pieli yia bi, o nεε: «Nyume a saa de 'ηni, in 'ni o -yi, in -ka yo 'tubhu, -Lagə 'pa 'mi -kaslu 'wu!»

⁷² -Bha -bhlokpade, -kukə yia -zakpaa 'sonu gbo, 'in Pieli dli yia -Zezuu weli -gu -bho, nu, o kpeli -Zezu gbu 'wola -zakpa ta, -zugba -kukə 'ni -slo -zakpaa 'sonu gbo. 'In Pieli yia wie bhli.

15

Pilati 'bhua -Zezuu -yogbu 'wu

(Mt 27.1-2, 11-14; Lk 23.1-5; Zn 18.28-38)

¹ Zlukpe -papa, *-Lagəbubənyaa -cian klaa, nyuma kpasu klaa, we -yo -Lagəo titee gwesanya, waa gbuwəbhunya weee, ma bhli weli -bhlo. Wa gbuan -Zezu, *Wləmu -nyume -o pilia Zudee -dudu 'wlu la, wa laa Pilati, 'in wa yia o -məo -gbe kwa, 'in wa yia o -məo yoo 'nye.

² -Bha Pilati 'yibhaa o la: «'Lee, Zuifvu 'wlulapilinyo -in -mia yi?»

-Zezu nεε o -yla: «'Mu -in gbaa de.»

³ -Lagəbubənyaa -cian dilia -Zezu gbu duun 'wlu la. ⁴ 'In Pilati yia o -zakpa 'sonu layibha: «'Lee, gbuv -zlo wa dilia de -mi 'wlu la ni, -na nu we, 'in -i' in -sa we -guv?»

⁵ -Zezu 'ni we 'yabhlogbəo 'bigupali, 'in we yia Pilati ηwegaga -subhali.

⁶ Nu, Zuifvu 'feti -ka nyini ni, -kaslonyume -o nyumaa -zlo 'yibhaa, 'mə Pilati tidea 'yi. ⁷ -Mə wee -kaslu 'wu, nyume yabhlo wa laa -Balabası -yo o -lima mi -mə. Ma -yo duduv 'wlulapilinya gu bhaa tu, 'in wa yia nyume 'bha. ⁸ -Bha wa

gbaa Pilati -yla: «-We -na nu bhaa 'fetu 'yli nya ɛ, -in nu we ɛ.»

⁹ Pilati nɛɛ wa -ylae: «Zuifvu 'wlulapilinyɔ mia, 'mɔ in 'kaa 'yitide yi?»

¹⁰ Pilatu 'dɛ -yi we 'ji nu, zenyidli nya -Lagɔbubɔnyaa -cian wlaa -Zezu. ¹¹ Ma zɔlva nyuma nwe nu, wa sumani we 'wu Pilati 'ka -Balabasɩ -kasɩ 'wusa.

¹² -Bha Pilati gbae: «'Lee, Zuifvu 'wlulapilinyɔ mia dɛ ni, lɛɛ -lu in 'ka ɔ nɔnva?»

¹³ Wa 'kpiɩ 'wu, wa nɛɛ: «Kulɩ ɔ *su -gv la!»

¹⁴ Pilati nɛɛ: «Gbunyuu -mɔmɩ ɔ nu ɛa?»

'In wa yia 'wɔkpi 'titeɛ: «Kulɩ ɔ su -gv la!»

¹⁵ Nu, Pilati 'yibha ɔ 'ka nyumaa -zloo dumagbu ɛnu, we 'dɛɛ 'gbu ɔ yia -Balabasɩ 'yitide. Tɔn, ɔ nɛɛ 'slɔja -yla: «A sɛli -Zezu.» 'In ɔ yia wa 'yoo 'nye, wa 'ka -Zezu su -gv lakulɩ.

'Slɔja nyania -Zezu

(Mt 27.27-31; Zn 19.2-3)

¹⁶ 'Slɔja kwaa -Zezu yoo -mɔ dɔdɩ 'wlulapilinyɔɔ gbɩwɔbhu -budunwɛɛ, 'in wa yia wa -lima weɛ la ¹⁷ wa 'ka ɔ nyani. Wa yia ɔ nyumaa 'wlulapilinyɔɔ -bana zalɩ 'wɔpla, 'in wa yia 'wia -kloo ma, 'in wa yia we ɔ 'wluo -pla, ¹⁸ 'in wa yia ɔ fusa ɔ glapalɛ nya: «Zuifvu 'wlulapilinyɔ, -na fvu.»

¹⁹ Wa bhitiɩ ɔ 'wlu gblee nya, -zugba wa slua ɔ -dlɛ -gv, 'in wa sibhliɩ 'kukulu ɔ 'yu, wa tia wa 'dɛ 'wu 'kienyi. ²⁰ Da wa bhia ɔ nyantɛ, wa -saa ɔ -bana zalɩ 'wu, 'in wa yia ɔ 'dɛɛ -bana ɔ 'wɔpla. 'In wa -yɔ ɔ yia mni, wa 'ka ɔ su -gv lakulɩ.

-Zezu wa kulɩ su -gv la

(Mt 27.32-44; Lk 23.26-43; Zn 19.17-27)

²¹ Wa mia mnɩda, 'in wa -yɔ Silɛnyu 'Simɔɔ yia gbeli, -zugba ɔ bhɩ kpaɩ. Nu, Alɛzandli -yɔ Wlufusu dide -wa. -Bha 'slɔja gbaa ɔ -yla -gla nya nu, ɔ 'bhɩ -Zezuu su 'wu.

²² Wa yia -Zezu da wa laa Gɔlugota kwa. (-Muv ji -wa 'wluu kva da.) ²³ Wa 'nyea ɔ nu -we lu wa slua *mili, ɔ 'ni we 'ma. ²⁴ Tɔun, wa yia ɔ su -gu lakulɔ, 'in wa yia -nigbi 'pa, -we wa 'kaa 'yi -bhlo -bhlo ɔ -bananya glaa 'gbu.

²⁵ Zlukpa ylv nya wa kulva ɔ su -gu la. ²⁶ -We ka 'gbu wa yia ɔ 'bha, wa cɛlia we, 'in wa yia we ɔ 'wlu -bita lakulɔ. 'Mv wa cɛlia:

-ɔ MIA DA

ZUIFUDU 'WLULAPILINYɔ -WA

²⁷ Wa ka 'ya 'wienya 'sɔ su -gu lakulɔ. 'Yabhlo mi ɔ lilisɔlv, 'in -gudv mia ɔ kɔpesɔlv. [²⁸ Nu, sanɛɛ 'sa -Lagɔsbhɛɛ beta yabhlo gbaa, beta -we gbaaɛ: «Wa ka ɔ gbunyuuu kwe -cian glaa zeli».]

²⁹ Nyuma mia 'plida, -zugba wa bite 'wlu, wa vɛlia ɔ, wa nɛɛ: «Aya, -mi gbaa -in 'ka -Lagɔbudu 'kadv -wlv, 'in -in 'ka we 'subha 'yli ta zɔ ni, ³⁰ -sa -na 'dɛ gbu 'wv, 'bhv su -gu -in 'sibhli la.»

³¹ -Lagɔbubɔnyaa -cian klaa, -Lagɔɔ titee gwesanya klaa, ma gbvgbali 'yaa -yla ɔ nyanie nya, -maa nɛɛ: «Nu, ɔ ka nyuma tɔlva pue, ɔ 'ni -slɛɛn mneni ɔ 'ka ɔ 'dɛ pue! ³² ɔmɔ, -Lagɔɔ -Bhasanyɔ, *Izlaɛlu 'Wlulapilinyɔ, ɔ -ka su -gu 'bhv ɔ -ka lasibhli ni, -a -ka ɔ -yɔyi, 'in -a zva ɔ dli -gu.»

-Wa mia su -gu ɔ kwesi, -maa ka 'ya ɔ vɛli.

-Zezuu tlida

(Mt 27.45-56; Lk 23.44-49; Zn 19.28-30)

³³ 'Ylv 'ka -glɔnyidi nynia yi, nikipise yia kpa dudv weee -gu, we li 'lɛli ta. ³⁴ We bhla -bhlokpade, -Zezu 'kpi'a 'wv 'titɛɛ, ɔ nɛɛ: «Eloi, Eloi, lama sabakatani?» -Muv ji -wa: «Na -Lagɔ, na -Lagɔ, lɛɛ -lu ka 'gbu -in yi 'mi 'bi 'bhua?»

³⁵ Nyuma tɔlva -wa mia -bha, -wa 'nva we, wa nɛɛ: «Aya, ɔ mi Elii lada!»

³⁶ Wa lv nyume yabhlo -yɔ -gwagwie mnia, ɔ 'bhua -fuu 'wv, ɔ yia we kalɔ nu lv fa. ɔ zva we gbleee 'yliya 'wv, 'in ɔ

yia we ɔ ηωε -yɔdi, -de -mɔɔ yi we ηωηωαηωηω, 'in ɔ ηεε: «A wu -slɔ. -De Elii yi yi, -mɔɔ 'ka ɔ lasibhlii, -a 'ka -bha 'yi.»

³⁷ -Zezu 'kɔia 'wɔ 'tɪtɛɛ, 'in ɔ yia tli.

³⁸ 'Naa bɔzia -Lagɔbudu 'kadu zɔ, mu bhlia 'wɔylayite we nyidi -mɔ yali tiklu, 'in we yia zɔ nyini.

³⁹ Wlɔmɔ -slɔja glu gbuu 'yugalɔnyɔ ɔ 'yiligbea -Zezu 'yu, 'in ɔ yia ɔ 'wɔkɔwɛli 'nu, 'in sa ɔ titlia 'wɔla, 'in ɔ yia -bha 'yi, ɔ ηεε: «Ɔɔ nyime mia da ni, -Lagɔɔ Yu -wa 'piɛn.»

⁴⁰⁻⁴¹ Magɪdala -ηωηɔ Malii klaa, 'Zake -yule -yɔ Zozee 'nyaa Malii klaa, we -yɔ Salomee, ma mia ɔ 'bi. Nu, ma pia -benyi ɔ -yla da wa mia Galilee. Wa -yɔ 'ηωηɔ duun tɔlva -yɔ -Zezu ka bha -Zeluzalɛmɔ mni. Wa 'yiligbe -mɔ 'pɪpɪ, -zugba wa yla ɔ.

*-Zezefu zɔa -Zezuu 'kwie gbawla nukplɛ

(Mt 27.57-61; Lk 23.50-56; Zn 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Jibheza ylu nya, Alimateyu *-Zezefu yia yi. Ɔ mi *Zuifɔv gbɔwliwɔdɔnyaa glaa -nyime yabhlo, ɔ wa zɔa -bha nya. Bhla -we nya -Lagɔ 'kaa dɔdɔ 'wlulapɪli, ɔ mi we wuda.

We zli mia, Zuifɔv mi wa -lu lamnazida, 'in zli -ka zli, mu -wa wa *Nyapeyli. We 'dɛɛ 'gbu -Zezefu yia dli 'tɛmani, ɔ yia Pilatu -gbɛ mni ɔ 'ka -Zezuu 'kwie -mɔɔ -zlali. ⁴⁴ Pilatu ηεε ɔ dli zɔ: «Ayal Ɔ ka tli -papa -bhlo.»

'In ɔ yia Wlɔmɔ -slɔja glu gbuu 'yugalɔnyɔ la, 'in ɔ yia ɔ layibha: «'Lee, ɔ titli bi ka 'wɔgwɛɛ?»

⁴⁵ -Mɔɔ ηωnua we -yɔ, 'in ɔ yia -Zezefu ɔ 'kwie yoo 'nyɛ.

⁴⁶ -Zezefu zɔa 'naa -zɔnɔ, ɔ -saa -Zezuu 'kwie su -gu, ɔ zɔa we 'naa -yɔ, 'in ɔ yia we 'bhuka 'wɔ fa. Wee 'bhuka mia, wa ka bha we 'bhlu tukpa 'wɔ. Tɔɔn, ɔ glipea tukpa -boklo, 'in ɔ yia wee gbawla ηwekla.

⁴⁷ Da wa zua -Zezuu 'kwie gbawla nukplɛ, Magɪdala -
ɲwnɔ Malii -yɔ Zozee 'nyaa Malii ka -bha 'yi.

16

-Zezu -sɔa 'wɔ tɪtlɪnya glaa
(Mt 28.1-8; Lk 24.1-12; Zn 20.1-10)

¹ Nyapɛyli 'plɪa, Magɪdala -ɲwnɔ Malii klaa, *'Zakee
'nyaa Malii we -yɔ Salomee, ma zɔa -lasiklɔ, -we ka ɲɛ
menɪa, wa 'ka we -Zezuu 'kwie -yɔtli.

² Dimasu zlokpe -papa, da 'yɪv -sɔa 'wɔ, 'ɪn wa yia
gbawla -gv mni, ³ -zugba wa 'yibhɪa yibhɪa laɛ: «'Lee,
tukpa 'kadu mia da gbawla ɲwɛɛ, nyɔɔ 'ka we glipe -aun
-yla?»

⁴ Wa -talɪa -mɔ, 'ɪn wa yia wee tukpa -boklo 'kadu -yɔyi.
Nu, wa ka 'cun we glipe. ⁵ Wa plaa gbawla nukplɛ, ɪn wa yia
-mɔ nyimeslɔyu yabhlo 'yi. ɔɔ nyimeslɔyu -dɪlɪ lilisɔlv la.
ɔ -bana pɔlv. Nyano yia wa dli 'wɔslo.

⁶ ɔ nɛɛ wa -yla: «A 'na nɔnv nyano -ni. Nazaletiyu -
Zezu, -ɔ wa kulva *su -gv la, ɔ da a talɪa yi? Nu, ɔ ka 'wɔsɔ
tɪtlɪnya glaa. ɔ 'ni -seli -mi. A -talɪ, da wa palɪa ɔ la, -bha
ni da. ⁷ Nu, ɔ ka aun 'yugalɪ Galilee. -Mɔ a yia ɔ 'yia, saa 'dɛ
ɔ gbaa zlɪmɛ aun -yla, 'sa. Nu, a mni, a 'tɔlv ɔ 'bɪnɔnya -yɔ
Piɛli.»

⁸ -Bha wa 'tlaa gbawla nukplɛ -gwagwie nya, -zugba wa
tɛlɪa nyano nya. Wa mi nyano nudaa 'gbu, wa 'ni nyime
yabhlogbɔɔ -yla gbu gba.

Magɪdala -ɲwnɔ Malii 'yia -Zezu
(Mt 28.9-10; Zn 20.11-18)

[⁹ -Zezu -sɔa tɪtlɪnya glaa 'wɔ dimasu zlokpe. Magɪdala
-ɲwnɔ Malii, -ɔ 'wɔ ɔ vua zuzu 'nyii gbesɔ, ɔ yia ɔ 'dɛ -mɔɔ
'klɔslolu tɪa.

¹⁰⁻¹¹ -Wa -yɔ -Zezu 'sɔ mia 'cɪn, -bha Malii mnia wa -gbe. Wa mi wida. ɔ 'tulva wa nu, ɔ ka -Zezu 'yi, ɔ -ga 'yliyɔ. Wa 'ni we la gbuzɔnu.

-Zezu -slolua ɔ 'de ɔ 'binɔnya 'sɔ 'klu

(Lk 24.13-35)

¹² -Mvu 'bɪgɔ, -Zezuu 'binɔnyaa glaa -nyuma 'sɔ mia kpaa -yloogblɔ nɔda, 'in ɔ yia ɔ 'de -maa 'kluslolu sa -putu sa. ¹³ Wa 'bhitia lv, 'in wa yia wa -lima 'tulv, -maa 'ni 'ya we la gbuzɔnu.

-Zezu -slolua ɔ 'de ɔ 'binɔnya kugbua le -bhlo 'klu

(Mt 28.16-20; Lk 24.36-49; Zn 20.19-23; Lngb 1.1-8)

¹⁴ -Slɛɛn, ɔ 'binɔnya kugbua le -bhlo mi lida, 'in -Zezu yia ɔ 'de wa 'kluslolu. ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Nyuma nɛɛ aun -yla nu, in ka 'wɔsɔ tɪtlɪnya glaa, 'in wa yia 'mi 'yi. A 'ni we la gbuzɔnu. Lɛɛ ka 'gbu a 'ni 'mi dli -gu zua? Lɛɛ ka 'gbu a su sa yukwli -yɔa?»

¹⁵ Tɔvɪn, 'in ɔ nɛɛ wa -yla: «A 'plili dɔdɔ weee -gu, a 'ka -mɔ -Lagɔgbu gba nyuma weee -yla. ¹⁶ Nyumɛ, -ɔ -ka 'mi dli -gu zɔ, 'in wa -ka ɔ batizee, -Lagɔ yia ɔ gbu 'wɔsaa. Nu nyumɛ, -ɔ 'ni 'mi dli -gu zɔ, -Lagɔ yia ɔ gbu dɪla. ¹⁷ -Wa zua 'mi dli -gu, gwɛdigbu wa yia lɛnva, mv nu: na 'ɲni nya wa yia zuzu 'nyuu vua. Welɪ -we wa 'nia -yi, 'mv wa yia gbaa. ¹⁸ Wa yi tibhɛ 'wɔbhɔoo, wa yi gu 'maoo, gbu yabhlogbɔɔ 'na 'ka wa yli. Wa yi nyuma sɔ -gɔlapalɪoo, 'in -maa pua.»

¹⁹ Nyumaa -Kanyɔ -Zezu bhia gbu gbagbie, -Lagɔ 'bhua ɔ 'wɔ, ɔ mnia yali, 'in ɔ yia -Lagɔɔ lilisɔlv ladi. ²⁰ 'In ɔ 'binɔnya yia -Lagɔgbu gbaa mni, da weee. 'In Nyumaa -Kanyɔ saa wa 'wɔ wa lubho 'wɔ. ɔ yia wa 'tɪtɛ 'nye wa 'ka gwɛdigbu lɛnɔ. Mu yia we -slolua, 'in nyuma weee 'ka we 'jiyibheli nu, wa welɪ mi gbuzɔnu nya.]

'Wɔsuslolue loluu 'ɛbɛ New Testament in Kouya

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kouya

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Information sur le droit d'auteur

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. tous droits réservés.

Ce texte de traduction vous est rendu disponible sous termes du Creative Commons License: Attribution-Noncommercial- Pas de travaux dérivés. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) En outre, vous avez l'autorisation de mettre le texte sous différents formats de fichier, tant que vous ne changez pas le texte ou la ponctuation de la Bible.

Vous pouvez partager, copier, distribuer, transmettre et extraire des parties ou des citations de ce travail à condition que vous incluez l'information sur le droit d'auteur ci-dessus:

- Vous devez donner Attribution au travail.
- Vous ne devez pas vendre ce travail pour en tirer profit.
- Vous ne devez effectuer aucun travail dérivé qui puisse changer les mots ou la ponctuation en l'état des Saintes Ecritures.

Les autorisations au-delà du canevas de cette licence peuvent être disponibles si vous nous contactez au travers de votre demande.

Le Nouveau Testament

en Kouya

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kouya

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Mar 2019 from source files dated 12 Mar 2019

6b111f8e-be6f-55f2-a7a8-c43583754a65